

ÅRSBERÄTTELSE 2024

Pärmbild: Knölsvärta (underart Deglandi) Foto: Ville Veikko Salonen
Insida: Svarthuvad sparv Foto: Ville Veikko Salonen

Ålands fågelskyddsförening r.f. årsberättelse 2024

Föreningens kontaktuppgifter:

Ålands fågelskyddsförening r.f.

C/O Johan Ekholm Stentorpagränd 2 AX- 22100 Mariehamn

alandsfagelskyddsforening@yahoo.com eller jekholm78@yahoo.se

040 588 1478

Kontonummer: Ålandsbanken IBAN FI21 6601 0001 0263 27

Medlemsavgift 30€

Ålands fågelskyddsförening r.f. har som huvuduppgift att understöda ornitologisk forskning, befrämja och uppmuntra det ornitologiska intresset och medverka i fågelskyddet inom landskapet Åland. Föreningen har åter avslutat ett verksamhetsår, det nittio sjunde (97) i raden. Verksamhetsåret omfattar tiden 1.1.2024 - 31.12.2024.

År 2024 hade föreningen totalt 114 medlemmar varav 65 är från Åland, 49 var stödmedlemmar (fastländska skådare) varav tre är våra hedersmedlemmar, föreningens förre ordföranden, Jens Harberg och Jörgen Eriksson samt kassör Håkan Andersson. Glädjande var att vi hade även 2 ungdomar under 18 år.

Styrelsen detta verksamhetsår bestod av:

Ordförande	Johan Ekholm
Viceordförande	Tommy Pettersson
Kassör	Åke Björklund
Sekreterare	Lars - Olof Hellman
Ledamot	Per Anton Westerberg
Suppleant	Conny Nylund

Som verksamhetsgranskare agerade Sabina Schauman och Peter Björkén

En av föreningens viktigaste uppgifter är att driva de två fågelstationer ena på Signilskär i Hammarland och den andra på Lågskär i Lemland. Underhållet av dessa stationer och dess byggnader är krävande, men med hjälp av ekonomiskt understöd från PAF och landskapsregeringen håller föreningen dem i skick. Vid Torpfjärden i Jomala äger föreningen ett fågeltorn som uppfördes på 1980 talet.

Det ideella arbetet, främst ringmärkning, inventeringar, kartläggningar av bestånd och rapportering som utförs inom föreningen kommer landskapet till godo i form av årsredovisningen som publiceras i årsberättelsen. Detta material kan utnyttjas som bas vid vidare forskningssammanhang. Specifikt för Åland är att materialet kan användas av landskapsregeringen för rapporteringen till EU enligt de direktiv som finns beskrivna i EU:s fågel- och habitat paragrafer. Under det gångna året har föreningen deltagit i linjetaxeringar, vintertaxeringar och inventerat ejder beståndet på Lågskär, Båtskärs arkipelagen i samarbete med Ådans vänner, Kobbå Klintar och runt Kungsö.

Den lokala raritetskommittén har inlett ett samarbete med TLY i Åbo. Detta på grund av att antalet aktiva skådare har minskat de senaste åren och de är inte hållbart att kontrollera de egna medlemmarnas observationer. Det är ännu föreningens lrk ansvariga som samlar in rapporterna med de behandlas i Åbo. Detta uppfyller också en viktig del av föreningsverksamheten genom att

kontrollera och granska rapporterade rariteter. Med hjälp av föreningens hemsida och Facebook vill föreningen nå ut till sina medlemmar med information om bland annat kommande aktiviteter.

Föreningens styrelse vill tacka landskapsregeringen och Paf för de bidrag som beviljats. Tack vare dem så att vi kan fortsätta med vår verksamhet. Vi vill även tacka våra transportörer Shipland boat taxi till Lågskär och Peter Selander till Signilskär för ett gott samarbete. Era tjänster är viktiga för att vi skall kunna få bemanningen ut till våra fågelstationer.

Alkohol- och drogpolicy för Ålandsfågelskydds förening r.f.

Alla ska vara nyktra och drogfria på utflykter och andra aktiviteter som föreningen anordnar. Alkohol kan få förekomma på fågelstationerna Signilskär och Lågskär samt vid representation. Alkoholförtäring ska vid dessa tillfällen hanteras med omdöme och alkoholfria alternativ ska alltid erbjudas. Ingen medlem ska behöva dricka alkohol vid representation eller vid andra sammankomster inom föreningen.

Den som använder läkemedel som kan påverka personens psyke och fysiska hälsa uppmanas att berätta detta till de övriga deltagarna vid aktiviteten.

Vi tar kraftigt avstånd från alla former av preparat som kan klassas som droger eller dopning.

Jämställdhetspolicy för Ålands fågelskyddsförening r.f.

Föreningen strävar efter lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter för kvinnor och män. Föreningen försäkras sig om att män och kvinnor inte bedöms och värderas efter könstillhörighet. Inom föreningen värderas och tillvaratas av mäns och kvinnors erfarenheter, synsätt och kapacitet. Föreningens målsättning är att könssammansättningen inom styrelse och arbetsgrupper skall vara jämställd. Sexistiska uttryck: verbala eller i handling är inte acceptabelt inom föreningen.

Fågelstudier i en orolig värld av Thomas Holmberg (ornitolog i Jämtland)

Jag är med i en facebook-grupp där många av deltagarna avslutar sina inlägg med meningen "from the sorrows of the world I return to the birds". Jag har tänkt på den meningen många gånger under hösten, särskilt efter att ha sett något av dagens nyhetsprogram på TV. De känslor som först kommer upp är ilska och sorg över allt elände i världen. Men det följs av vanmakt och det är den känslan som dröjer sig kvar längst. Vad kan jag göra åt allt elände i världen?

Att i det läget fokusera på sådant som känns meningsfullt och gör att jag mår bra är naturligt och bättre än att bara bli deprimerad och tycka att allt är meningslöst. Genom att räkna fåglar, fotografera dem, att lära sig mer om dem eller att njuta av dess skönhet och fascineras av deras sätt lösa att livsproblemet mår jag bättre. Om jag mår bättre är det lättare att ta tag i livets utmaningar.

Nästa steg är att försöka ha två tankar i huvudet samtidigt. Kan jag genom mitt fågelintresse bidra till något förutom att må bra själv? Det är här Ånnsjöns fågelstation kommer in. På Ånnsjöns fågelstation vill vi göra att människor får möjlighet att utveckla sitt fågelintresse. Men, vi gör det inte bara för våra egna nöjen utan även för att andra har intresse av det vi gör.

Vår forskning om dubbelbeckasiner tillsammans med Lunds universitet har inneburit nya kunskaper som mötts av stort intresse både inom och utanför Sverige. Vi har satt fingret på att det är viktigt att det finns daggmaskar i de svenska fjällen, men också att det finns något ätbart att tillgå när beckasinerna landar i Nigeria efter flera dagars flygning nonstop. Våra inventeringar av fjällfåglar på myrar ger rätt detaljerade kunskaper om förändringar i fågellivet som i sin tur leder tankar och kunskaper om hur miljön på olika sätt påverkar fåglars livsförutsättningar." Våra inventeringar bidrar

till kunskaper av betydelse för miljöövervakningen utan vi utövar också tillsyn av fågelskådningsanläggningar kring Ånn och Storlien.

Redan nu planerar vi för verksamheten till sommaren. Vi behöver samarbeta, rutinerade ringmärkare, erfarna inventerare, nybörjare som håller på att lära sig känna igen fåglar.

För att använda Thomas tankar och text i vår verksamhet på Åland. Just nu planerar vi kommande årsverksamhet; atlaskartläggningar, vilka rutor behöver vi kartlägga, vilka personer är intresserade av att hjälpa till, har vi tillgång till nybörjare som vill lära sig känna till fågelarter? Vi skulle behöva få flera medlemmar intresserade av att göra och/ eller delta i de vetenskapliga kartläggningarna. Vi har erfarna skådare som kan hjälpa er som mentorer och lärare genom att stöda och dela med av sin kunskap. Vill man lära sig så är det bara att meddela sitt intresse till vinterfågeltaxeringar, sjöfågeltaxeringar, punktinventeringar och linjetaxeringar, vi erfarna i föreningen hjälper er mindre erfarna.

Vi planerar verksamheterna på fågelstationerna genom att ta emot bokningar för bemanningen under våren, sommaren och hösten. Detta är det viktigaste sättet att samla in data inom föreningen. Även här börjar vi ha en bra mix av unga, ivriga skådare och ringmärkare och de gamla erfarna och rutinerade personerna som besökt våra fågelstationer i decennier. Alla bidrar med någonting. Var inte rädda för att komma med på våra aktiviteter. Med det sagt så är det dags att ta en blick tillbaka på 2024.

Tillbaka blick på verksamhetsåret 2024

Så var ett verksamhetsår förbi igen. Som vanligt hade vi en hel del av aktiviteter inplanerade åt våra medlemmar. Vi gjorde samarbeten med Mariehamns stad och Ålands natur och miljö, Landskapsregering och med Medis utöver samarbetet med Ådans vänner.

Vyer från Rannörna(foto Johan Ekholm)

Under 2024 har vi deltagit i energiarenor, referensgruppsmöten för de planerade vindkraftparkerna ute till havs. Dessa utlåtanden har gjorda med hjälp av Birdlife Finland och följer deras rekommendationer för krav på miljökonsekvensbedömningen. Föreningen har försökt hålla en neutral ställning i debatten kring byggnaden av dessa parker. Vi vill ha svar från kartläggningarna i arbetet

inom miljökonsekvensbedömningen innan vi agerar. Men vi har konstaterat att Rannörna och dess fågelliv måste skyddas från byggandet av vindkraftsparkerna.

Vi fortsatte med inventeringarna på ejder på Båtskären och Lågsjär. Resultaten presenteras längre fram i årsberättelsen. Föreningens styrelse överklagade Landskapsregerings beslut om att införa skydds jakt på havsörn på Lågsjär. Det skapade en del irritation bland ålänningarna. Men mera om detta längre fram i årsberättelsen.

Även inventeringarna åt Naturhistoriska museet som berör Åland genomfördes. Alla 18 vintertaxeringsrutterna räknades i januari med hjälp av de fastländska skådarna men vi från föreningen räknade även rutterna i Hammarland och Jomala på hösten. Vi genomförde även punktinventeringsrutten och de 7 linjetaxeringsrutter. Vi deltog även i landsomfattande inventeringar på grågäss och vitkindade gässen under hösten.

Andra större kartläggningsprojekt som började under året var insamlandet av data till Finlands fjärde fågelatlas. Under åren 2022 – 2025 skall vi kartlägga de häckande fåglarna på Åland. I Atlas inventeringen delar man in Åland i 10 x 10 km's rutor. Fokuset under 2023 var södra Åland. Under året kartlagde vi Vårdö, Sund, Saltvik och Geta. Mera om detta och resultat kommer längre fram i årsberättelsen.

Vi har tagit fram nya föreningens produkter.

En tjockare softshell jacka som tål vind och vatten, En t-skjorta och keps.

Dessa gick att beställa via Facebook och föreningens mejl.

Priserna var för T-skjortan 20€, kepsen 15€ och jackan 110€.

Både t-skjortan och jackan finns i storlekarna XS - 4XL.

Redogörelse över våra aktiviteter 2024

Föreningen ordnade ett antal aktiviteter för sina medlemmar under det gångna året. Flera av dessa är eller har blivit en årlig återkommande grej.

Bird in!

På nyårsdagen (1.1) var det dags att rivstarta det nya fågelåret med vår traditionella Bird in utflykt.

Vi startade 8.00 från notgrundet. Under dagen besökte vi flera lokaler i Eckerö. Vi var på Långnabba, i Skeppsvik, Torp, Bonäs, Degersand, Storby, Berghamn och Käringsund. På hemvägen stannade vi vid Hammarvallen och vi avslutade dagen på Möskatan på Kungsö i Jomala.

Vi blev endast 3 personer som deltog. Totalt observerade vi 45 arter. Nämnvärda arter; 4 tordmular vid Långnabba, Stenknäck i Storby, Rödhake i Käringsund, 3 strömstarar vid Hammarvallen och brunand och stjärtand i Kungsö.

Sjöfågel spaning i Berghamn (foto Johan Ekholm)

Stadsvandringar

Vi ordnade tre stadsvandringar under vintermånaderna, dvs januari – mars. En i norra staden, en i mellersta delen av Mariehamn och en i södra staden.

På årets första stadsvandring kom det endast 3 personer. Dessa modiga trotsade vädret. Det blåste 12–16 m/s sydlig vind och småregnade nästan hela guidningen. Vi gick från Rökka runt Strandnäs upp till Dalbo. Därifrån fortsatte vi ner till sviby viken och sedan gick vi tillbaka mot Rökka via Klinten.

Totalt såg vi 24 arter; nämnvärda observationer var nötkråka, bergfink, björktrast och steglitsar.

I februari ordnade vi den andra stadsvandringen för året åt våra medlemmar. Denna gång startade vi från Lyceets gård. 8 personer deltog i och njöt av ett vackert vårväder i Mariehamn. Dagens rutt blev en tur runt mellersta staden från lyceet upp till Ringvägen via Skillnadsgatan ner till västra hamnen längs sviby viken till ÅSS och sedan tillbaka till Lyceet längs Norragatan.

Totalt observerades 30 arter. Dagens bästa observationer var 3 turkduvor, 2 sträckande kanadagäss, sparvhök och 7 nötväckor.

Deltagarna på stadsvandringarna (foto Johan Ekholm)

I mars hade vi den tredje stadsvandringen. Denna gång började vi i fiskehamnen med lite sträckskådning. Vädret var inte det bästa för sträckande fåglar, då det snöade och var dimma. Efter en stund havsskådande gick vi en sväng genom bostadsområdet i Västernäs ner till Lerviks båthamn vidare mot Solhem och tillbaka till fiskehamnen längs strandpromenaden.

Vi var 7 personer och vi observerade totalt 41 arter. För att nämna några: ca 80 ejdrar, 90 alfåglar, ett fåtal strandskator, småskrakar, 14 tofsvipor, en bergfink, några bofinkar.

Birdlifes Gårdskryss 2024

I helgen var Birdlife Finlands årliga tomtskådnings evenemang. Detta år deltog flera gårdar/ personer i evenemanget i hela Finland men även här på Åland blev det nytt rekord i deltagare. I helgen deltog 50 gårdar och i snitt deltog 1,7 personer per gård i evenemanget.

Det observerades 55 olika arter under helgen på gårdarna. De vanligaste besökarna var talgoxe, blåmes och koltrast. Gråsiskorna var den talrikaste arten. Andra nämnvärda observationer är nötkråkor, bofinkar, bergfinkar och nötskrikor. Några av de mest udda och fåtaliga arter; rödhake,

sidensvans och trädkryppare. Totalt rapporterades det in 512 observationer och det totala antalet individer blev 5335. Medeltalet blir då ca 11 arter och 107 individer per gård.

Vi från föreningens styrelse tackar alla som deltagit och rapporterat sina resultat. Vi hoppas att ni vill delta i våra kommande aktiviteter under våren.

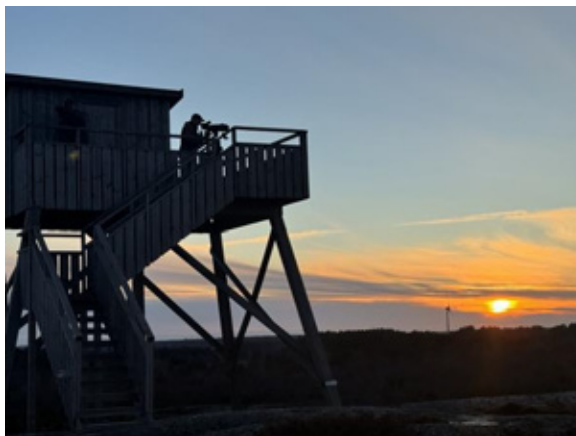
Gråsiskor (foto Johan Ekholm)

Hackspettssafari på Brändö

Första helgen i april var vi på hackspetts safari i Brändö. På årets resa deltog bara 3 skådare. De såg 76 arter på Brändö under helgen, men ingen vitryggig hackspett. Så Föreningens förbannelse fortsätter. Nya tag 2025.

Vyer från Brändö och deltagarna i aktion för att hitta den vitryggiga hackspetten
(Foton Hansi Karlsson)

måndagsguidningarna på Notgrundet
(foto Johan Ekholm)

Kvällsguidningar åt medlemmar:

På våren började vi med de populära guideade turerna, varje måndag kväll från 8 april fram till 5 juni.

Vi samlades som vanligt 17.30 på Notgrundet bredvid Sviby viken. Alla guidningar börjar med att kolla av norra delen av

Sviby viken
innan vi
åker i väg till
någon lokal
på fasta
Åland.

Samling före
avgång på

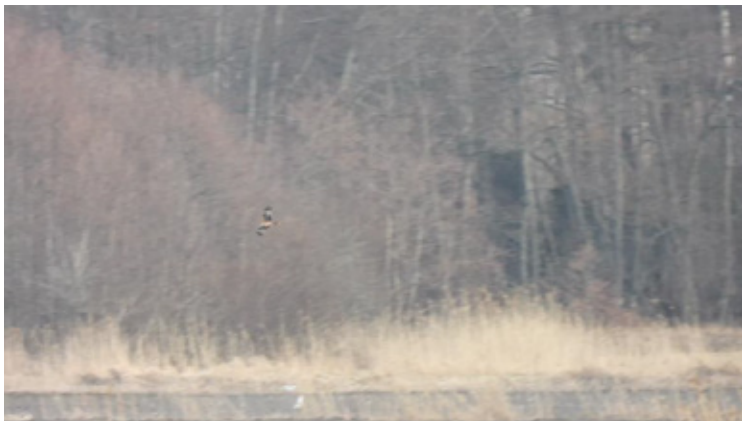
Vi besökte Hammarudda, Kråkörsfjärden, Torpfjärden, Haga, Boda fjärden, Träskan i Finström. Deltagarantalet varierade från 7 till 15 personer.

På premiären för måndagsguidningarna kom 14 personer. Vi började med att skåda på Hammarudda, Hamnöra. Där observerade vi in mot Kråkörsfjärden och ut mot Kungsö.

Nämnvärda observationer; 7 större strandpipare, 32 strandskator, större korsnäbbar, småskrakar, ejdrar, skäggdoppingar och en flock på 30 bergänder.

Efter det åkte vi upp Hammarudda gård. Där såg vi årets första stenskvätta, en rödhake och några bergfinkar. På vägen mot Ramsholmen så gjorde vi ett stopp på Gottby åkrar. Det väldigt lyckat stopp som gav flera trevliga arter bland annat ängsbiplärkor, sånglärkor, tofsvipor, ljungpipare, ormvråk, ett 30 tal tranor, gäss. Och sedan kvällens bästa observation; en röd glada.

Vi avslutade turen på Ramsholmen, med en snabb titt över Torpfjärden. Där fanns nästan alla änder; snatterand, skedand, kricka, bläsand, gräsand och 42 gravänder, några skräntärnor, 6 rödbenor och 15 enkelbeckasiner. Totalt såg vi 63 arter.

Dokumentationsbild på den röda gladan (foto Hansi Karlsson)

På den andra guidningen besökte vi Norra Torpfjärden och Kråkörsfjärden. 10 personer trotsade snålblåsten och kom med.

Nämnvärda observationer;

Torpfjärden

Stjärtand ett par, bläsand en hane, skedänder ca 20 par, 200 krickor, 10 gravänder, massor av viggas, knipor, storskrakar. Några storspovar, skäggmes och en gransångare.

Kråkörsfjärden

18 storspovar, en gluttsnäppa, två rödbenor, två skogssnäppor och 50 strandskator samt en fiskgjuse.

Vid Notgrundet före start hade två par snatteränder, ett par småskrakar samt ett par svarthakedoppingar.

Trångt på plattformen i Norra Torpfjärden (foto Johan Ekholm)

På årets tredje måndagsguidning. Även denna gång var det blåst och kallt. Den senaste veckans friska nordanvindar och snöoväder har satt käppar i hjulet för både oss fågelskådare samt flyttfåglar. Men trots detta gjorde vi ett försök. 11 personer trots kylan.

Vi åkte till samma platser igår som veckan innan. De platser som är mest skyddade från vinden, dvs Norra Torpfjärden och Kråkörsfjärden. På hemvägen stannade vi även på Kungsö batteriväg och vid båthamnen på Ramsholmen.

Nämnvärda obsar;

Torpfjärden; 20 skrântärnor, 140 krickor, 2 snatteränder, 6 gravänder och 200 skrattnåsar.

Kråkörsfjärden; 20 större strandpipare, 20 strandskator, 2 Rödbenor, 2 storspovar och 8 sädesärlor.

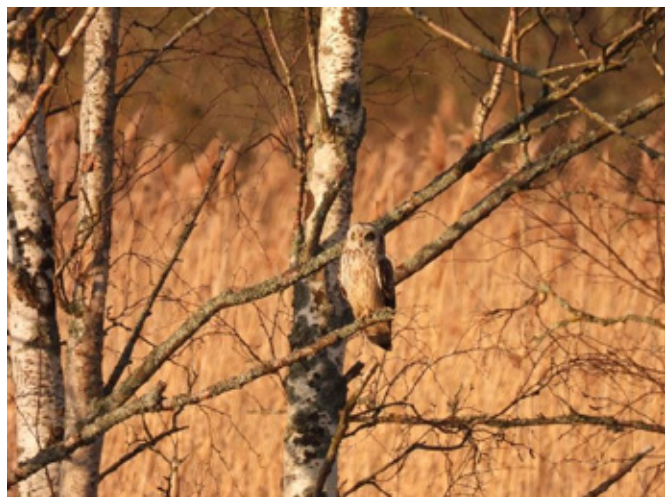
Kungsö batterivägen;

20 storspovar, 40 strandskator, 500 björktrastar, 12 rödvingetrastar, 50 starar, 30 bergfinkar och 50 bofinkar.

På spaning vid Katthavet (foto Johan Ekholm)

Den fjärde måndagsguidningen var en fin kväll på flera sätt. Vädret var kanon, svag vind, solsken och 9 grader varmt. Idag var vi 16 personer som kom med. Säsongsbästa för denna vår. På kvällens tur rörde vi oss runt Haga kungsgård, Lötö badstrand och Söderholmen.

Kvällens bästa observationer; Kustlabb vid Lötö, blå och brun kärrhök, flera olika arter av vadare samt en jorduggla.

Jorduggla (foto Hansi Karlsson)

Gänget beundrar jordugglan vid Söderholmen (foto Johan Ekholm)

Två guidningarna under våren blev dåligt dokumenterade. Men på den näst sista turen var vi 13 personer som deltog. Vi besökte träsket i Finström. Vi började som vanligt med en stunds skådande vid Notgrundet. Där hade vi några grönbenor, gluttsnäppa och ett par drillsnäppor.

I Finström började vi vid Ollas potten får att få syn på rörhönan. Den visade sig helt ok, så nästan alla hann se den. Efter detta fortsatte vi via Brantsböle träsk ner till Norra storträsk via Länabbs träsk till pumpstationen vid Markusböle fjärden. Kvällen avslutades vid Bjärströms träsk.

Nämnvärda observationer; rörhöna, skogssnäppor, storspov, svartvit flugsnappare, rördrom, dvärgmåsar, bruna kärrhökar (2 hanar och 1 hona) samt en sävsångare.

Bilder från måndagsguidningarna (foto Johan Ekholm & Hansi Karlsson)

På vårsäsongens sista måndagsguidning flydde vi undan regnet och åkte till norra Sund och Hulta våtmark.

Där såg och hörde vi en drös av olika sångare. T.ex svarthätta, trädgårdssångare och kärrsångare. Några arter vidare; rödbena, drillsnäppa, strandskata och skogssnäppa. Vi hörde fasan, hussvalor och ladusvalor.

På hemvägen stannade vi i Sibby, Björby och avslutningsvis vid Sunds kyrka. I hopp om att höra lite nattsångare.

8 personer deltog.

Vi stiftar bekantskap med våtmarken i Hulta (foto Johan Ekholm)

1 maj utflykten

Idag hade vi den traditionella 1 maj utflykten. Vi startade 5.30 från Notgrundet och besökte de traditionella platserna. Vi började i Finströms träsk; Norra storträsk, mellersta storträsk, pumpstationen vid Markusböle fjärden. Därefter stannade vi i Emkarby, Bjärströms träsk och Boda fjärden. Sista delen av rutten är Hammarudda; Tallöga, gården och kråkörsfjärden. På hemvägen stannade vi ännu vid Torpfjärdens fågeltorn.

9 personer deltog och saldot blev 101 arter.

Nämnvärda obsar; Rördrom, Lövsångare, vattenrall, mindre strandpipare, dvärgmåsar, brushanar, ladusvala, och silvertärnor.

Fikapaus i Boda fjärden och spaning efter havsfåglar vid Tallöga
På 1 maj utflykten (foton Johan Ekholm)

Tornens kamp lördagen den 4 maj

På lördagen den 4.5 deltog vi i Tornens kamp, Birdlife Finlands årliga evenemang. Föreningen hade två lag som deltog. Ett lag var i Herrö fågeltorn och det andra i Svibyvikens fågeltorn. Herrö tornet kom upp i 70 arter och Sviby i 56. Lagen bestod av 3 skådare. Herrö laget bestod av Åke, Per Anton, Tage och Lars-Olof. Sviby laget bestod av Kaj, Henna och Johan. Nämnvärda observationer i Sviby var; Ägretthäger och skäggmes och i Herrö sillgrissla och orre.

Morgonstund har guld i mun. Svibytornet förbereder sig för tornens kamp t.v (foto Henna Launistola)

De sista tunga timmarna på tornens kamp i Svibytornet t.h. (foto Johan Ekholm)

Skäggmes och ägretthäger (foton Johan Ekholm)

Dagsutflykt och långhelg på Lågskär

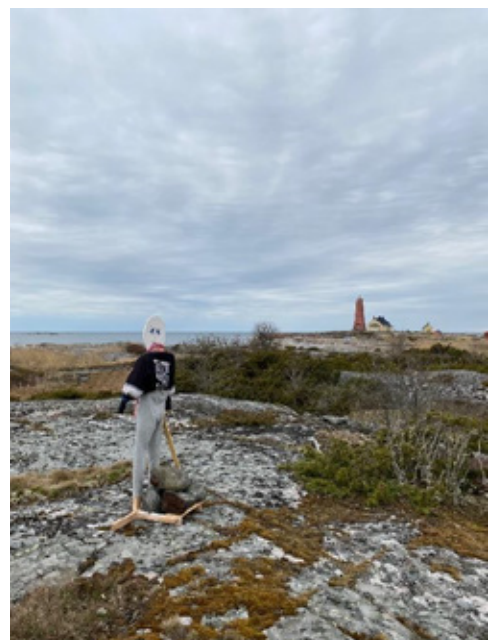
Årets Lågskärs resor blev uppdelade i två 4 dagars "långhelger". Första gänget lördag - onsdag morgon (4 – 8.5) och det andra gänget onsdag kväll till söndag morgon (8–12.5). Utöver detta ordnade vi en dagsutflykt på lördagen den 11.5 till Lågskär. 13 personer deltog i denna.

Lågskär levererade igen åt alla. Båda grupperna som var på längre vistelse fick se mycket trevliga arter. Men det första gänget fick vara med om att hitta en ny art för Lågskär. Söndagen den 5 maj sågs en knölsvärta för första gången på Lågskär. Inte nog med det, det visade sig även röra sig om den amerikanska underarten. Det var det andra fyndet i Finland genom tiderna.

Andra nämnvärda observationer från förra veckan på Lågskär var; praktejder, alförrädare, jorduggla, brandkronad kungsfågel, ortolansparv för att nämna några.

Aamuvakio uppe till höger, Praktejder hane i mitten t.v. Johan kör ut örnskrämmorna mitten t.h. Vedrally och ner t.h Sista örnskrämman är på plats. (Foton Johan Ekholm & Henna Launistola)

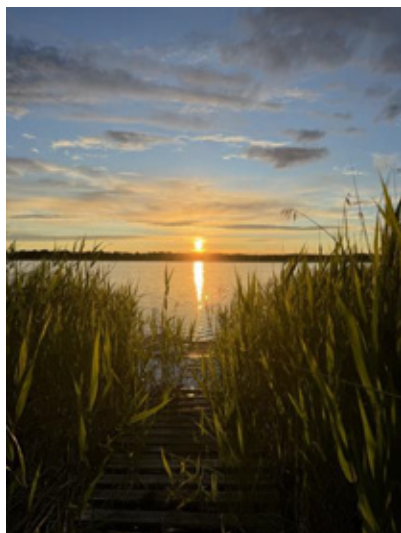

Hansi Karlsson, Johan Ekholm

Utöver allt fågelskådande på Lågskär, fick vi även ut ved till holmen. Så bemmanarna på Lågskär körde även vedrally på eftermiddagarna. Under vecka skottades 12 säckar med prima björkved från Hammarudda gård upp från stranden till gården för att få torka fram till midsommaren.

Per Anton och Hansi på Lågskär, Ortolansparv, Henry spanar vid Obsen och all ved är borta från stranden. (Foton

Nattsångar utflykten

På kvällen den 11 juni ordnade vi vårsångens sista aktivitet; nattsångarutflykt. Vi samlades på Notgrundet vid 22 tiden. Årets tur gick till södra Torpfjärden, Långträsk, Kattby, Ödanböle, Jomala Torp, Västansunda, Södersunda. 10 personer deltog. Under kvällen/natten hörde vi nattskärror på flera olika ställen, en kornknarr, näktergalar, sävsångare, morkullor och en hornuggla.

Solnedgång över Torpfjärden och vi lyssnar efter vaktel vid Hammarlands kyrka (foton Hansi Karlsson & Johan Ekholm)

Hösten

Kvällsguidningar åt medlemmar:

I slutet på augusti började vi igen med måndagsguidningarna. På den första kom 5 personer och njöt av denna ljuvliga sensommarkväll. Vi gjorde en sväng ner till Hammarudda för att leta upp rastande vadare på klipporna och avslutade kvällen nere vid Kråkörsfjärden.

Kvällens mest intressanta obsar var en ung tornfalk som jagade på hygget ner mot Hamnöra, 5 strandskator, 30 tofsvipor och en gluttsnäppa samt två ägretthägrar i Torpfjärden.

Dokumentationsbilder från hösten guidningar
(foton Johan Ekholm & Hansi Karlsson)

Den andra gången åkte vi till Hammarland, Södra Lillbolstad, Sålis och avslutade på Orrskärsvägen. 7 personer deltog. Kvällen var jättelugn på fågelfronten. Vi såg bland annat i rovfågelväg endast 3 sparvhökar, en blå och en brun kärrhök samt en lärkfalk. Tranor kom i några mindre flockar men de flög över oss vidare mot Bredbolstad/ Sålis. Det fanns en hel del småfåglar som höll till på de nytröskade åkrarna; gulärlor, gulsparvar, sånglärkor, stenskvätta, hämplingar, bofinkar och sädesärlor. En flock på 3 tofsvipor och en ljunpipare som landade på åkern vid Lillbolstad

På höstens tredje guidningen besökte vi Ramsholmen och kollade på fåglarna i Torpfjärden. Detta på grund av den hårda vinden. 8 personer kom på kvällens tur. Vi kom upp i 31 arter på Ramsholmen. För att nämna några intressanta observationer; 1 fiskgjuse, 2 bruna kärrhökar, 70 gråhägrar, 9 ägretthägrar, 54 tranor, 8 stjärtänder, 4 bläsänder, flera hundra grågäss, kanadagäss, krickor, gräsänder, 6 sothönor osv... Kvällens överraskning var en sex taggad älgdjur. På hemvägen hade vi 2 tornfalkar i Röjskär och en vid inflygningen norrom flygfältet.

En älgdjur i vassen vid Torpfjärden (foto Johan Ekholm)

Den näst sista gången för höstens måndagsguidningar besökte vi igen Hammarland; Lillbolstad, Sålis och Orrskärsvägen. Vi hade besök av fyra skådare från Sverige. De är på Åland och inventerar naturskyddsområden åt landskapsregeringen och ville komma med och se på fåglar. Totalt var vi 10 personer. Det var några fåglar i rörelse igår. Bofinkarna börjar samla sig i flockar och några flockar på ett 50 tal fåglar som jagade insekter. På åkrarna i Sålis var det 50 tofsvipor, 1 ljunpipare och ca 220 tranor. En ungfågel av brun kärrhök sträckte förbi oss i Lillbolstad.

En ormråk och några hundra skarvar sträckte över oss.

På hemvägen stannade vi vid Orrskärsvägen. Där hade vi en brun kärrhöks hona, en blå kärrhöks hona samt en ettrig gärdsmyg. Ett par hundra grågäss flög över mot Sålis

Spanar efter rovfåglar i Södra Lillbolstad (foto Johan Ekholm)

Öland 2-6.10.2024

Denna gång var vi 8 förväntansfulla skådare som fanns i hyrbilen när vi på onsdagen åkte över till Sverige med morgonfärjan. När vi numera är tvungna att åka via Grisslehamn så blir Hjälstaviken, ca 17 km öster om Enköping, ett naturligt första stopp på vägen ner. Där fanns stora mängder gäss, talrikast var vitkindad gås men också 5 fjällgäss fanns på lokalen. Även en pilgrimsfalk dök upp och bjöd på ett imponerande skådespel när den skrämde upp den stora gässflocken.

Nere på Öland bodde vi som vanligt på Grönhögens stugby. Stugorna håller hyfsad standard och där finns en servicebyggnad med ett stort samlingsrum som passar utmärkt för kvällarnas artgenomgång. Grönhögen har också en fin fågellokal; dammen som finns invid den lilla träskofabriken. Där fick vi se både smådopping, vattenrall, rörhöna och kungsfiskare. Tidigare var svart röstjärt en säker art på lokalen men nu behöver man åka till cementfabriken i Degerhamn, där vi såg två exemplar av arten. Stugbyn bjöd även på en för oss ålänningar ovanlig art, en kväll hördes ropande kattuggla.

Tommy, Lars – Olof och Tage vid Långe Jan överst, Sävsångare fångad i ringmärkarnas nät i mitten och en massa gäss (foto Tomas Strömberg)

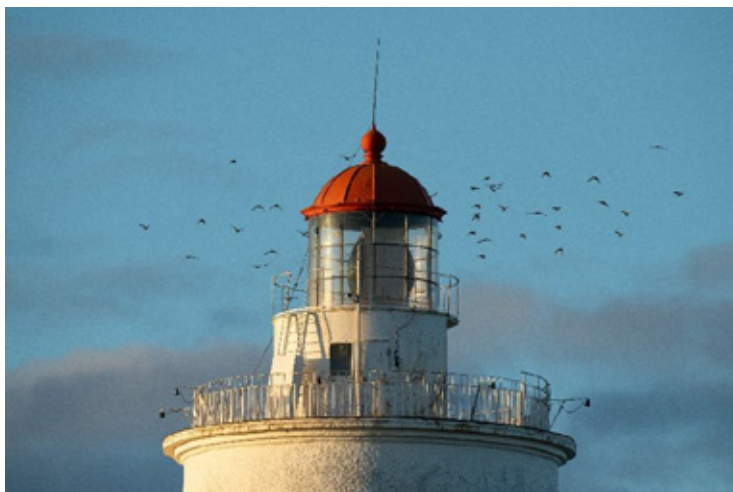
De flesta dagarna inleddes med tidig morgonskådning vid Ottenby. Södra udden, området runt fågelstationen samt Ottenby lund och Schäferiängarna bjuder ofta på stora mängder fågel och även intressanta arter. Bland annat såg vi brandkronad kungsfågel vid fyr trädgården, pilgrimsfalk som jagade vid västreveln och sävsångare (ovanlig art i oktober) som ringmärktes vid stationen. Vi hann även med besök på de flesta bra fågellokaler på östra och västra sidan av södra Öland. Vid Gräsgårdshamn fanns taigasångare och spovsnäppa.

Fredagen största upplevelse var tveklöst det fantastiska sträcket av gäss. Från tidig morgon till kväll sträckte stora flockar med gäss, både längs kusten och tvärs över land. Största delen var vitkindade gäss men även mindre flockar av grå-, prut- och sädgäss fanns.

Ett besök hos Naturbutiken i Stenåsa hör också till när vi är på Öland. Där inhandlades både böcker och optik till gänget.

Totalt såg vi 123 arter under vårt besök. Arter börjar räknas på toppen av Ölandsbron på ditresan och avslutas på samma plats vid returresan. Vinnare av den prestigefyllda tippningstävlingen blev Gunilla som hade tippat exakt 123 arter. På delad andra plats kom Markus och Åke med 127 arter. Preliminärt datum för kommande resa till Öland är 17-21.9.2025. Mera info om resan kommer på hemsidan och FB-gruppen.

Sträckande fåglar över Långe Jan (foto Tage Fyrqvist)

Eurobirdwatch 30.9 - 1.10.

Evenemanget EuroBirdwatch är då fågelskådare i hela Europa räknar fåglar. Det gör även vi, så var med du också och rapportera!

Under denna helg önskar vi få in observationer från så många kommuner som möjligt.

Vi från föreningen deltog i evenemanget genom att ordna två utflykter i helgen.

På lördagen ordnade vi en vandring runt Ramsholmen på morgonen. Men vi blev bara 2 personer så vi stod en stund på Ramsholmen och sedan åkte vi ut till Lågskär en sväng. Ålandstidningen ville göra en artikel om renoveringen av Lågskärs fyr och vi passade på att berätta om vår verksamhet på sidan om.

Söndagens utflykt var tänkt att kolla på höstflyttning på Styringsudden. Men då ingen annan än Johan kom, så ställde vi in evenemanget.

Törnskata och rödstjärt (foton Tage Fyrqvist)

Dagsutflykt till Signilskär

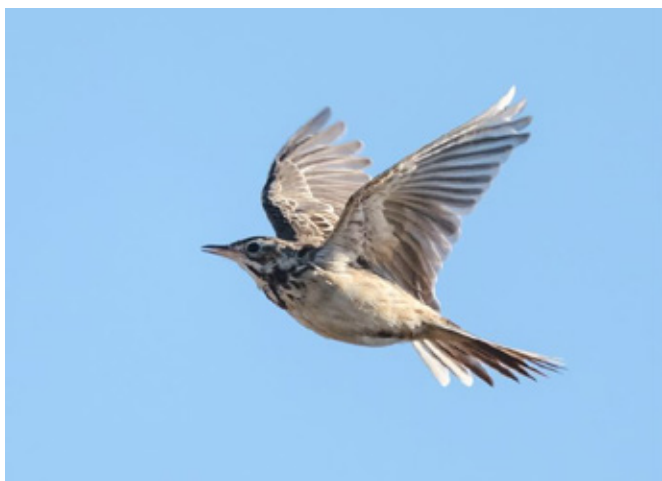
Den 28 september ordnade vi en dagsutflykt till Signilskär. Tillhörande Ålands västligaste ögrupp. Svenska kungen uppmanade Eckeröborna att bosätta ön på 1500-talet för att erbjuda husrum till förbiresande.

Vi var inte där som förbiresande och i behov av husrum, utan vi var där för att observera fåglar och dess flyttsträck för hösten. Tidig väckning och avfärd kl. 07:30 på söndagmorgon. Vinden låg på från nordnordväst ca 4-8m/s. Solen sken från tidig morgon och mot eftermiddagen fick jackan vila i väskan. Det var inte särskilt mycket fågelsträck under vår visit.

Vi fick ihop 36 arter varav ett livskryss, Större piplärka. En annan skådad raritet var Taigasångaren. Denna ryskeuropeiska sångare talades det om tidigt på morgonen, "den var här förra gången så vi hoppas få se den igen nu när vi är här", som på beställning sjöng Taigasångaren sin kända strof och glädjeruset var ett faktum bland skådarna som kunde sätta ett nytt årskryss i protokollet. En annan höjdpunkt var Varfågeln som åt en småfågel, om vartannat hängde Varfågeln upp sitt byte på en kvist innan den tog den i klorna igen och plockade fjäderdräkten av den. Vidare höll Sparvhökarna till i skyn. En ensam Tornfalk visade sig. Att Orrarna trivs på ön fanns det gott om bevis för på marken där vi gick, vi såg även några orrar. Fåren betade och bräkte ljudligt. Närmare kl. 17 var det retur mot Käringsund i Eckerö. Tack för en härlig dag i vår fantastiska skärgård!

Text och foton av Hansi Karlsson

Större piplärka
(foto Ralf
Ekqvist)

November kryssat;

Vem ser flest arter under november på Åland. I Årets tävling, favorit i repris deltog 14 personer. Det är några fler än förra året. Totalt observerade 130 arter på Åland. Det är riktigt bra. Månaden började med relativt varmt väder för årstiden och slutade i full vinter.

Resultat

	Antal arter		
Samuel	90	Tommy	56
Lågskär	86	Carita	54
Åke	83	Per Anton	50
Johan	80	Kenneth	44
Pejk	70	Lars Olof	44
Mia	68	Christer	36
Eivor	57	Kristina	26

Anmärkningsvärda arter som observerades under november: tofsvipa, ljungpipare, skäggdopping, tallbit, bändelkorsnäbb, svart rödstjärt, kaspisk trut, trana, brandkronad kungsfågel och spetsbergsgås.

Brandkronad kungsfågel (foto Lågskärs fågelstation)

Övriga guidningar och föreläsningar under året

Informationskväll angående fågelatlasen.

Vi samlas 18.00 tisdagen den 5 mars på Mariehamns bibliotek. Vi har bokat grupprummet.

Johan berättar om hur man skall rapportera observationer till atlasen. Vilka områden som vi behöver satsa på att kartlägga under de kommande 2 åren. Samt vilka häckningsindex nummer man skall använda då man rapporterar sina observationer.

Per Anton skådar på startplatsen i Vårdö (foto Johan Ekholm)

Per Anton någonstans på Vårdö

Vi såg en sälkut som låg i stranden (foton Johan Ekholm)

Söndagen den 14.4 ordnade vi en grundkurs i Atlas kartläggningarna på Vårdö. Vårdö är indelat i 3 olika Atlas rutor. Södra Vårdö, norra Vårdö och Simskäla. Vi skulle behöva vara minst 6 personer dvs 2 personer per ruta. Vi försöker samåka till Vårdö. Vi kommer att gå och eventuellt cykla runt hela Vårdö. Så ta med er matsäck, gummistövlar och varma kläder.

Talkon under förra året

Vassröjningstalka

Återkommande vintersysselsättning för oss är att slå ner vassen i norra torpfjärden och framför det nya fågeltornet i Sviby viken. Vi röjde ner kilar från plattformen mot öster och väster så långt isen höll. Vi högg även upp en kil västerut mot flygfältet. Men det största projektet var att slå ner vassen vid fågeltornet i sviby viken.

Vi blev 4 personer som deltog. Ett stort tack till de som trotsade kylan och kom och hjälpte till. Dagens talkogång bestod av Johan, Kenneth, Tage och Per Anton. Nu är båda platserna klara för vårens utflykter.

Gänget i action
(Foton Johan Ekholm)

Nya Stolpar till ringmärkningsnäten till Signilskär

Vi passade på att föra ut 12 nya stolpar till ringmärkningsnäten. Dessa stolpar skall placeras ut i den östra skogen. Vi byggde ihop dem på norra udden. Ringmärkarna på Signilskär placerar ut dem under påskhelgen.

Ett stort tack till Tage för att du fixade dem. Vi hann inte med så mycket fågelskådning under vårt besök. Men lite ejdrar, allor, tobisgrisslor, ängspiplärkor och tordmular sågs från båten.

Tage skruvar ihop stolparna på norra udden på Signilskär (foto Johan Ekholm)

Nya stolpar till ringmärkningsnäten till Lågskär

Även Lågskär fick nya stolpar till ringmärkningsnäten. Ville svetsade ihop igen 13 nya stolpar i metall åt oss. Dessa placerade ringmärkare ut på talko i augusti.

Nya stolparna på Lågskär (foto Sebastian Andrejeff)

Fågelguidning åt nyinflyttade

I mitten av april guidade vi en grupp från Medis i samarbete med Ålands natur och miljö. Vi gick runt Ramsholmen och letade fåglar i kylan. Den nordliga vinden och kylan gjorde att det inte var så mycket sång och rörelse i skogen.

De flesta sjöfåglar låg uppe i norra delen av Torpfjärden på långt håll men i Burfjärden var det lite bättre.

Nämnvärda observationer; ca 30 gravänder, 26 skrântärnor, några skedänder, två par snatteränder. Vattenrallen ropade på förfullt i vassen längs Eckerövägen. Några nötväckor ropade på i skogen. På vägen tillbaka till parkeringen sträckte 3 bruna kärrhökar och en fiskgjuse över Ramsholmen norrut. Ett stort tack till Gefoto för att vi fick låna handkikare till deltagarna.

Deltagarna på svenska kurserna för nyinflyttade har fikapaus på Ramsholmen (foto Johan Ekholm)

Kurs på Medborgarinstitutet

Johan höll en mediskurs på Kumlinge med fokus på Atlas kartläggningen och fåglar i närmiljön. Under kursen rörde vi oss med cyklar runt Kumlinge. Vi startade från skolan och avslutade dagen vid kyrkan.

Vi var 8 personer som deltog i kursen.

Paus i närheten av Kumlinge flygfält (foto Johan Ekholm)

Senare på eftermiddagen/kvällen fick jag skjuts av Julias pappa och kunde göra en första atlaskartläggning av Lanto skärgård. Dagen efter som gjorde jag en rundtur runt södra Kumlinge och Seglinge innan jag kom hem med eftermiddagsfärjan.

Resultaträkning

ÅLANDS FÅGELSKYDDSFÖRENING R.F

01.01.2023-31.12.2023

01.01.2024-31.12.2024

ORDINARIE VERKSAMHET

INTÄKTER

SA INTÄKTER

KOSTNADER

Forskning & ringmärkning

Forskning & ringmärkning Lågskär	-3 214,48	-2 243,25
Bidrag		2 276,00
Forskning & ringmärkning Signilskär	-1 639,84	-19,00
<i>Forskning & ringmärkning</i>	-4 854,32	13,75

Drift & underhåll

Drift & underhåll Lågskär	-1 467,67	-23 710,49
Bidrag Lågskär	10 850,00	25 000,00
Drift & underhåll Signilskär	-3 744,73	-733,30
Bidrag Signilskär	5 000,00	0,00
<i>Drift & underhåll</i>	10 637,60	556,21

Administration

Möteskostnader	-555,86	-604,04
Bankkostnader	-146,10	-122,82
Medlemsavgifter	-1 040,00	-1 008,00
Övriga administrativa kostnader	-2 684,65	-4 140,34
<i>Administration</i>	-4 426,61	-5 875,20

Resekostnader

Transporter Lågskär	-9 122,52	-14 870,01
Bidrag		0,00
Transporter Signilskär	-3 310,00	-1 500,00
Medlemsutflykter	-350,00	-1 370,00
<i>Resekostnader</i>	-12 782,52	-17 740,01

SA KOSTNADER	-11 425,85	-23 045,25
--------------	------------	------------

TILLFÖRDA MEDEL

Intäkter

Medlemsavgifter	3 340,00	2 990,00
Försäljning av föreningsartiklar	0,00	1 335,00
Stationsavgifter	630,00	535,00
<i>Intäkter</i>	3 970,00	4 860,00

SA TILLFÖRDA MEDEL	3 970,00	4 860,00
--------------------	----------	----------

INVESTERINGS- O. FINANS.VERKS

ÖVERSKOTT/UNDERSKOTT	-7 455,85	-18 185,25
----------------------	-----------	------------

ALLMÄNNA UNDERSTÖD

Bidrag	16 000,00	16 000,00
SA ALLMÄNNA UNDERSTÖD	16 000,00	16 000,00

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	8 544,15	-2 185,25
------------------------------	----------	-----------

Ålands fågelskydds förening r.f.
Balansräkning

AKTIVA	2023	2024
BESTÅENDE AKTIVA		
MATERIELLA TILLGÅNGAR		
Byggnader och konstruktioner		
Signilskärs fågelstation	33 637,58	33 637,58
Lågskärs fågelsstation	16 002,11	16 002,11
Torpfjärdens fågeltorn	1 261,41	1 261,41
<i>Byggnader och konstruktioner</i>	50 901,10	50 901,10
<i>SA MATERIELLA TILLGÅNGAR</i>	50 901,10	50 901,10
 SA BESTÅENDE AKTIVA	 50 901,10	 50 901,10
 RÖRLIGA AKTIVA		
FORDRINGAR		
Resultatreglering bidrag ÅLR	5 000,00	0,00
<i>SA FORDRINGAR</i>	5 000,00	0,00
 KASSA OCH BANK		
Bankkonto	31 663,12	13 160,45
<i>SA KASSA OCH BANK</i>	31 663,12	13 160,45
 SA RÖRLIGA AKTIVA	 36 663,12	 13 160,45
 SA AKTIVA	 87 564,22	 64 061,55
 PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Eget kapital	54 020,07	62 564,22
Räkenskapsperiodens reusltat	8 544,15	-2 185,25
<i>SA EGET KAPITAL</i>	62 564,22	60 378,97
 FRÄMMANDE KAPITAL		
KORTFRISTIGT		
Reservering av bidrag Lågskär	25 000,00	0,00
Leverantörsskuld		3 682,58
<i>SA KORTFRISTIGT</i>	25 000,00	3 682,58
 <i>SA FRÄMMANDE KAPITAL</i>	 25 000,00	 3 682,58
 SA PASSIVA	 87 564,22	 64 061,55

Fågelskydd under det gångna verksamhetsåret

Vi har flera pågående inventeringar för att samla in data på populationerna på Åland. Vissa av dessa är åt Landskapsregeringen och några för Naturhistoriska museet. Fågelskyddsföreningens främsta uppgift är att samla in data som kan användas till att förbättra skyddet mot utsatta arter, samt att kunna få en bild på fågelbestånden i områden där det planeras att göras nya investeringar som kan påverka flora och faunan.

Vintertaxeringen

Vi deltog i vintertaxeringen i början av januari. Denna taxering görs varje år åt Naturhistoriska museet. Det kommer 10 – 12 fastländska ornitologer som utför taxeringen. Det är 18 rutter på fasta Åland och utöver det räknas alla fåglar som ses från färjan på vägen till Mariehamn från Åbo. Man börjar räkna från Airisto i Pargas och avslutar vid Korsö utanför Mariehamn. Dessa rutter är räknade årligen sedan tidigt 1970 tal och alltid första veckan i januari.

De senaste åren har vi även försökt från föreningen räkna några rutter under hösten och våren. Vintertaxeringens rutter kan räknas tre gånger per år, på hösten är det möjligt att gå dem mellan 1 – 14 november, vinterns tidpunkt 23.12 – 7.1 och på våren 21.2 – 6.3.

Resultatet från vintertaxeringen i januari finns i bilagan.

Berguven

I början av januari fick jag ett samtal om en berguv som inte kunde flyga och betedde sig konstigt. Jag bad dem försöka fånga in den, samtidigt som jag kontaktade Pernilla på Vilt rehab. Vi kom överens om att den fångade berguven skulle omhändertas av vilt rehab för undersökning. Det konstaterades att det frågan om en ung berguvs hane som var väldigt undernärld. Under flera veckor skötte Pernilla om den och den fick vistas inomhus och ute i en bur där den fick äta upp sig. Enligt Pernilla så var hans favoritmat ryggbiff. Han var en riktig gourmand och matglad.

I slutet av januari kom Juhani Tasihiin från fastlandet hit till Mariehamn och ringmärkte den. Ett par veckor efter det släppte vi den tillbaka ut i det vilda, ungefär i samma område som den hittats. Nu hoppas vi att den klarade sig och hittade ett revir åt sig.

Berguven (foto Johan Ekholm)

Ejderinventeringen

Vi fortsatte med inventeringen även detta år men fokuset var på Lågskär och Båtskären. Ejdrarna räknades en gång i veckan under tiden halva april till första veckan i juni. Denna kartläggning av främst ejder beståndet kommer att hålla på i flera år framöver. I hopp om att kunna vända på den negativa trenden som våra häckande sjöfåglar hamnat i. Medlemmarna från föreningen och bemanningen på Lågskärs fågelstation genomför denna kartläggning/inventering på Lågskär. På Båtskären har föreningens medlemmar gjort den i samarbete med Ådans vänner. I år räknade de som åkte till Lågskär dem endera på vägen ut eller på hemvägen.

Inventeringsmallen är gjort av Landskapsregeringen i samarbete med Finlands miljöcentral (SYKE) och NTM centralen i Egentliga Finland. Den bestod av att räkna vilande ejdrar en gång i veckan på våren, från mitten av april fram till början av juni. Dessa delades in i tre kategorier; adulta hanar, unga hanar(helsingar) och ådor. Kartläggning av häckande ådor (bo inventering) och till sist räknades ungarna två gånger, kring midsommaren och i början av juli. Samma tillvägagångssätt tillämpas i alla områden.

I detta projekt ingår även bekämpning av arter som påverkar häckningsresultatet under själva häckningstiden då sjöfåglarna ligger på boet. Främst gäller det mink, mårddhund, kråkfåglar. I syfte att minska på bo plundringen och ungpredation på ejder och andra fåglar på Lågskär genomförde enheten för jakt- och viltvård, genom jaktförvaltare Robin Juslin, skydds jakt på kråka och korp även detta år. Skyddsjakten genomfördes under några besök under våren.

Här kommer en kort redovisning av resultatet.

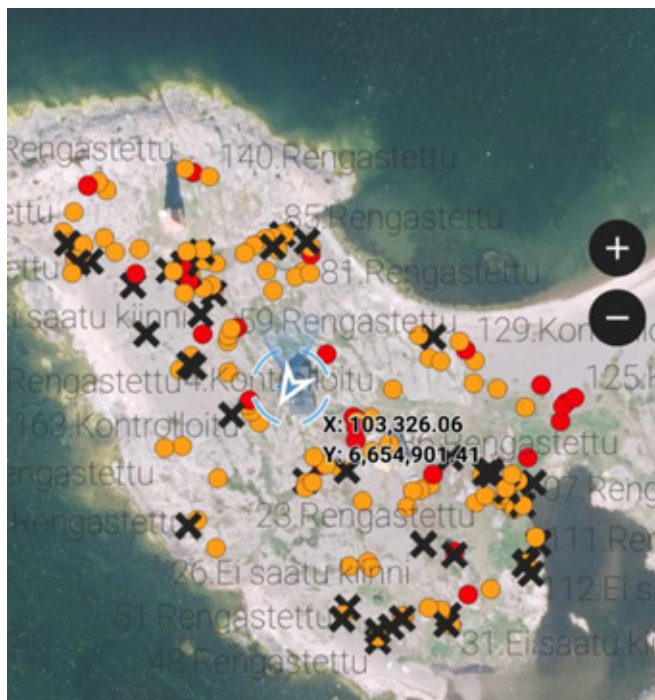
Lågskär:

Även i år fortsatte vi med skyddsjakten på kråkfåglar på Lågskär. Landskapsregeringen skötte om denna även i år. Antalet skjutna kråkor låg kring ett tiotal. Vi försöker hålla kråkstammen på Lågskär kring 10 fåglar dvs 5 par. Detta hade även en positiv inverkan på alla häckande arter på Lågskär.

Under de senaste åren har vi märkt att har vi bemanning på Lågskär och människor i allmänhet ute på holmarna håller sig örnarna på avstånd. Det senaste året har bemanningen under våren på Lågskär varit bra. Vi hade en ihållande bemanning där ute från mitten av april fram till slutet av augusti ifjol, vilket är det bästa bemanningsåret på många år.

Boinventeringen på Lågskärs utförs av bemannarna under fyra eftermiddagar i mitten av maj, detta år började vi den 12 maj. Lågskär är indelat i fyra delområden. Hemlandet, norra udden, östra sidan och södra stranden. På Lågskär häckade ca 1500 ådor denna säsong. Vilket är ett nytt rekord.

Kartan visar vilka bon som ådan och enstaka ungar blev ringmärkta. (Foton Karoliina Hämmäläinen)

Hemlandet	312	5 förstörda bon
Norra udden	629	9 förstörda bon
Östra	121	7 förstörda bon
Södra	437	25 förstörda bon

Förstörda bon behöver inte betyda att boet är plundrat. Det kan också vara så att det är frågan om en åda som gått på bo väldigt tidigt och häckat klart och är med sina ungar i vattnet. De första ungarna sågs i vattnet med ådor den 10 maj dvs före vi började göra bo inventeringen.

Bokarta från Hemlandet; alla de gula prickarna är en åda på bo. (Foto Karoliina Hämäläinen)

Vissa av våra ringmärkare gjorde en djupare kartläggning på hemlandet av ejdrar. De markerade ut på en karta var alla bon fanns. De ringmärkte även ådor på bo och nykläckta ungar för att i framtiden kunna få fram data över var de häckar, om de kommer tillbaka till Lågskär eller dyker upp på någon annan plats. Det får framtiden utvisa.

Sammanställning av ringmärkta Ejdrar på Lågskär under tiden 12 – 19.5.2024
24 dunungar, 90 ådor och 12 kontrollerade.
(Redan ringmärkta)

Resultatet från Lågskär

Datum	guding	ådor	helsingar	obestämda	pull	totalt
18.4.2024	6930	2622	62	1096		10 710
26.4.2024	8633	2280	157			11 070
2.5.2024	6291	1097	152	982		8522
8.5.2024	8119	991	149			9259
10.5.2024				5996	4	6000
12.5.2024		312		15 000		15 312
13.5.2024		670		15 000		15 670
14.5.2024		122		15 000		15 122
16.5.2024		465		8000	60	8525
17.5.2024	7370	521	115	1986	135	10 127
24.5.2024				6000	1180	7180
29.5.2024	9000	1100			1900	12 000
10.6.2024	4000			1400	1710	7110
12.6.2024	5735	1200			1000	7935
25.6.2024				2000	251	2551

Vi gör en kartläggning av sjöfåglarnas häckningsresultat i samarbete med Landskapsregeringen i mitten av juni varje år. Detta år räknade vi även ejderungarna runt Sundskären i stället för bara runt Lågskär och Båtskären. Kan vi konstatera att antalet överlevande ungar så här långt ser otroligt bra ut. I Sundskärs arkipelagen räknades 260 ungar. Kring Lågskär fanns 1000 - 1200 ungar. Vilket är ett utmärkt resultat på alla sätt. Vi såg även små flockar med ejderungar i Järsö arkipelag och i Nåtö strömmar.

Under våren så satte vi satellitavsändare på två ådor på Lågskär. Vi har fått en massa ny information om ådornas rörelse. En av Ådorna på Lågskär simmade en dag efter att den lämnat boet med sina ungar till Sundskären och den andra simmade rakt västerut mot Sverige. Ådan i Sundskären hade ungarna med sig åtminstone några dagar. Medan vi inte vet med säkerhet hur det gick för den andras ungar.

Nykläckta ejderungar, t.v. Nedanför hur våra satellitmärka ådor rörde sig innan de ruggade. (foton Karoliina Hämäläinen)

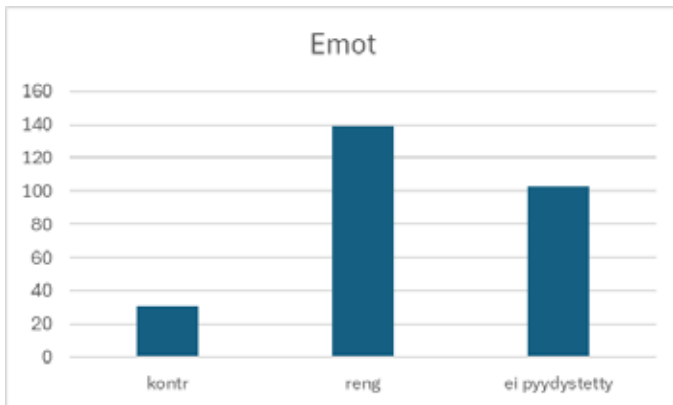
Resultat 12 – 19.5.2024

Ådor

status	kpl
Kontrollerade	31
Ringmärkta	139
Icke fångade	103
Totalt	273

Ägg mängd per bo

	min	max	medeltal
stycke	2	10	5,18

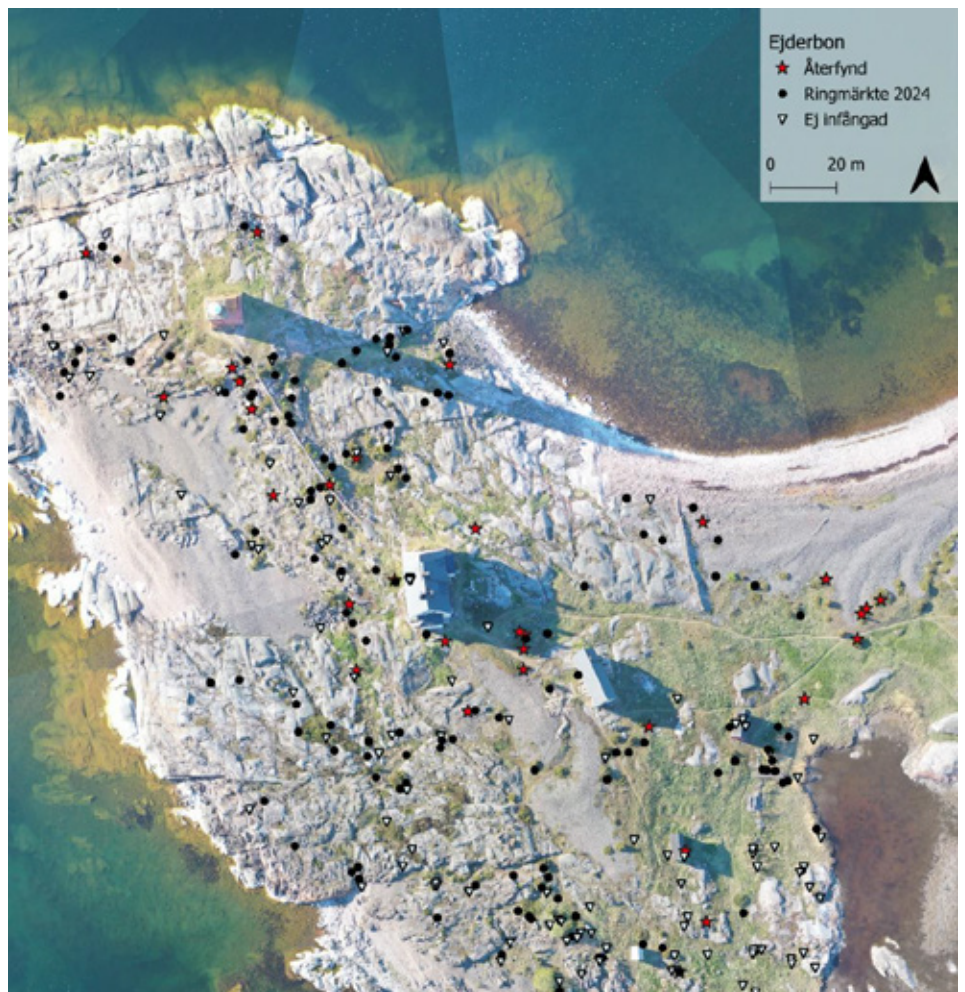

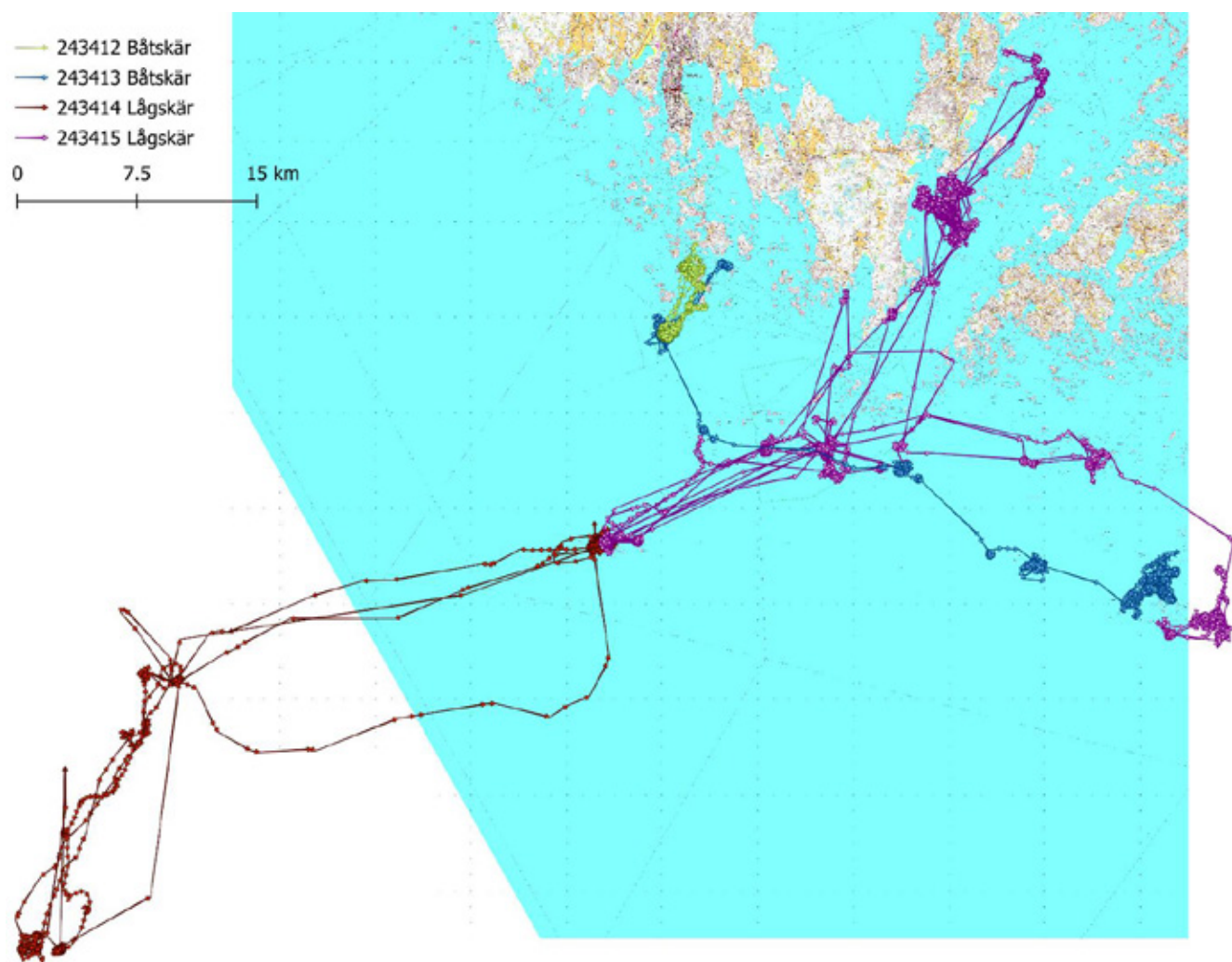
Diagrammet ovanför totala antalet ådor på Hemlandet (Karoliina Hämäläinen)

Ruvingsstadie

	st
I början	35
Mitt i	120
Slutskede	45
Kläckning	12

Kartan visar alla bon på hemlandet.
(Karoliina Hämäläinen)

Här är en kartbild över rörelsemönstret för de sändarmärkta ådorna. De rörde sig på stora områden. Diagrammet är sammanställt av Karoliina Hämäläinen.

Skyddsjakt på Havsörn

Landskapsregeringen beslöt i år igen att införa skyddsjakt på 6 unga havsörnar på Långskär. Styrelsen valde att överklaga beslutet till högsta förvaltningsdomstolen. Vilket medförde att domstolen stoppade jakten för detta år tills ärendet är behandlat i domstolen. Vi har inte hört något från domstolen om det gjort sitt beslut ännu. Men på grund av detta så fick föreningen en hel del negativ publicitet i alla typer av medier på Åland. Med facit i hand från detta år kan vi konstatera att i år behövdes ingen skyddsjakt på havsörnen på Långskär.

Det var betydligt mindre havsörnar i år kring Långskär. Detta har med all sannolikhet spelat in på häckningsframgången. Havsörnsparet som häckar på Långskär, lyckades första gången med att få utflugna ungar. De senaste tre åren har de avbrutit häckningen eller ungen/ungarna har dött. Vi har länge velat testa tesen om hur havsörnarna skyddar sitt revir under häckningen mot utomstående havsörnar, både adulta som ungfåglar. Den information vi fick av bemannarna på stationen var ungefär den vi hade förväntat oss. Det lokala paret jagade bort andra havsörnar om de kom nära fasta Långskär.

Men de tillät andra örnar om de satt på Kalvskär (öster om Lågsjär) eller inre och yttre Jungfrun (väster om Lågsjär). Av de observationer som gjordes då den ena partner jagade bort inkräktarna, så jagade de dem långt bort från Lågsjär, oftast så långt att bemannarna inte kunde se dem i tubkikarna. Så här långt verkade vår tes funka bra. Sedan kom de andra momentet, hur skulle de göra då ejdrarna kom ut med sina ungar. Skulle de fortsättningsvis försvara Lågsjär och driva bort flockar med unga örnar från Lågsjär, även då det fanns mat i överflöd. Det tyckte de flesta som vistades på Lågsjär under våren. De hade ju tillåtit andra örnars tillvaro på Kalvskär och vid Jungfruarna. Ådorna har en tendens att simma ut mot grynnorna som ligger ett stycke från Lågsjär både österut som västerut. Då fanns det en möjlighet att det lokala paret inte brydde sig om inkräktarna. Under de sista veckorna i maj och de två första veckorna i juni var det som mest 14 örnar kring Lågsjär varav 2 var boungarna. Men de flesta dagarna färre, det varierade mellan 4–8.

Enligt rykten från fastlandet så rapporteras ungefär liknande tendenser. Lyckade häckningar för ejdrarna och mindre havsörn än vanligt. Så kanske detta även går i cykler, 1 bra år och några dåliga år osv. Det är ingen som vet hur det fortsätter. Förhoppningsvis får vi flera bra år med lyckade häckningar än de dåliga framöver.

Åda med ungar på väg från boet till havet (foto Ville Veikko Salonen)

Det är viktigt att pointera att även vi vill se en levande skärgård med biologisk mångfald och en stark sjöfågelpopulation, dock vi har andra synsätt på att nå målet, men samarbetet med jägarna måste fortsätta. Allas hjälp behövs för att kunna nå målet och inte bara på Båtskären och Lågsjär utan runt hela Östersjön.

Till Lågsjär med förhoppning och oro

I slutet av april 2024 satte jag kurs mot Lågsjär för första gången på egen hand i egen och för mig ny båt. Det pirrade i kroppen både av förväntan, spänning och lite oro. Oron handlade i första hand om vad som skulle möta mig där ute. Vid den här tidpunkten var hotet om en skydds jakt på havsörn fortfarande i allra högsta grad påtagligt, och jag visste inte riktigt hur jag skulle reagera ifall skyddsjakten skulle ha påbörjats när jag var på plats och ställe.

Jag har i flera år försvarat havsörnen både i tidningarnas insändarspalter och på olika digitala forum. Orsaken till denna resa var att visa att jag faktiskt bryr mig på riktigt. Att jag inte "bara" höll fanan högt bakom mitt skrivbord utan att jag var beredd att se konsekvenserna på plats. Denna min första vecka på Lågsjär var kall och vädret var inte direkt njutbart, men detta var ju inte heller någon solsemester eller rekreationsresa utan något helt annat.

När jag äntligen kom fram till Lågsjär hade jag vissa problem att hitta in i hamnen men till min stora lycka fick jag syn på en båt som redan låg förtöjd i det som kallas fiskköparhamnen på sydöstra sidan av Lågsjär. Ingen mindre än vännen och fotografkollegan Tage Fyrqvist hade även han trotsat det kyliga vädret för att spendera några dagar där ute. I efterhand kunde jag konstatera att termometern inte krupit över +5 grader annat än under min sista dag på ön för denna gång.

Det fanns mycket gott om ejder runt och på Lågsjär men på grund av den sena våren och låga temperaturen hade ådfåglarna ännu inte gått upp på land. Och därför var det svårt att förutse hur årets häckning skulle bli.

Session två på Långskär bjöd på behagligare väder. Jag var ute på Långskär när förvaltningsdomstolens besked om verkställande förbud kom och jo, jag blev glad och lättad av beskedet.

Som dom flesta vet blev summan av 2024 års ejderhäckning på Långskär god och den befarade havsörnsinvasionen uteblev. Det finns kanske flera förklaringar till varför ejderhäckningen blev så lyckad och varför den stora mängd havsörn som tidigare år härjat där ute uteblev.

Jag hör till dem som tror att en viktig orsak till det låga antalet örnar var det havsörnspar som även de hade en lyckad häckning på ön detta år. Vad som sker säsongen 2025 kan ingen förutspå.

Kommer landskapet ånyo fatta beslut om skyddsjakt och vad händer i så fall? Oberoende vad så måste föreningen fortsätta motsätta sig eventuell skyddsjakt för det finns inga enkla lösningar på komplexa problem, och ejderns minskning i Östersjön kan inte enbart eller ens till största del bero på den relativt starka havsörnspopulationen på Åland.

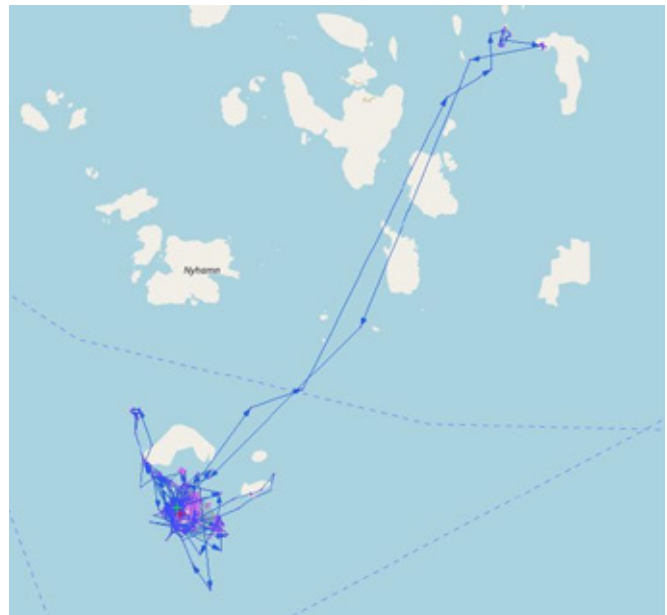
Text av Conny Nylund

Båtskären

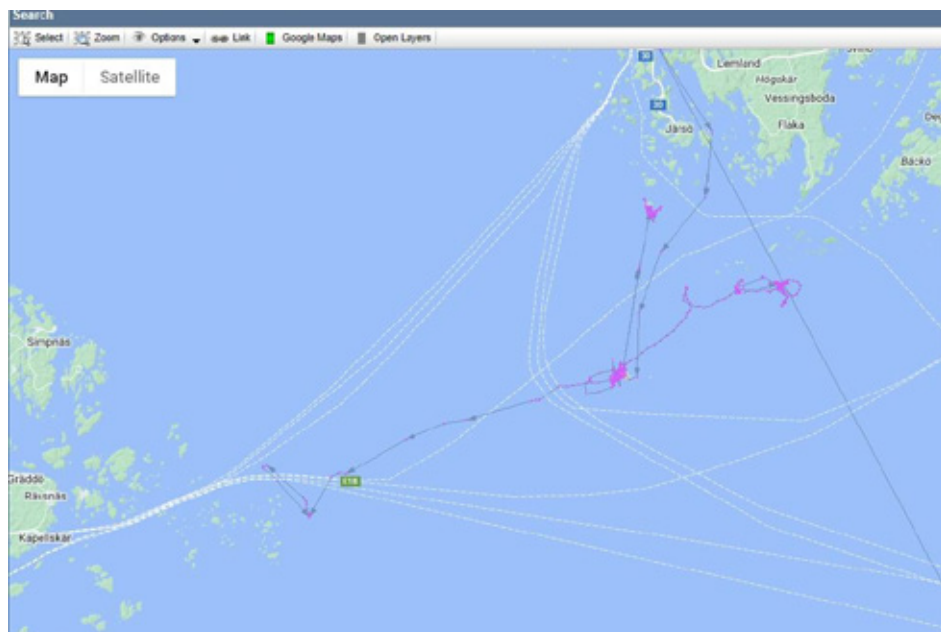
Detta år gjorde vi ejder inventeringen kring Båtskären i samband med transporterna till Långskär. Endera stannade vi på vägen ut eller så på hemvägen och räkna ejdrarna i området från Lilla Båtskär. Nedan ser ni resultatet av inventeringarna på Båtskären under våren. I mitten på juni när vi kartlade ungarna kring Båtskären; räknades det 624 levande ungar. Vilket är rekord på båtskären under de åren vi har hållit på med dessa inventeringar.

Båtskärens ena satellitmärkta åda (foto Ådans vänner)

Rörelsemönstret av den en märkta ådan på Båtskären (bild Ådans vänner/Lucas Wideman)

Några till kartbilder på rörelsemönstret på ådorna från Båtskär (Ådans vänner/Lucas Wideman)

Här är resultatet från inventeringarna på Båtskären:

Båtskären 2024

Datum	guding	ådor	helsingar	obestämda	pull	totalt
19.04.2024	1095	214	5	1500		2814
27.4.2024	1276	294	7			1577
4.5.2024	569	171	4			744
12.5.2024	488	93	7			588
25.5.2024	258	155			43	456
4.6.2024					337	337
12.6.2024	1	308			624	933

Statistik från andra områden som kontrollerades under våren 2024

Övriga områden

		guding	åda	helsing	pull	totalt
29.5.2024	Mariehamn	78	35		33	146
29.5.2024	Tvillingarna		108		121	229
29.5.2024	Salkobb		1		14	15
29.5.2024	Björkö		3		15	18
30.5.2024	Nåtö sund		7		7	14
4.6.2024	Tvillingarna				200	200
4.6.2024	Båtskär				337	337
12.6.2024	Vivarskär	62	136	1	261	460
12.6.2024	Fjärdskärsgrund		10		30	40
12.6.2024	Nåtö sund		40		12	52
		140	340	1	1030	1511

Ejderinventering i Sundskärs
arkipelagen (foto Johan Ekholm)

Sjöfågelinventering Mariehamn

Vi utför även sjöfågelinventeringen runt Mariehamn, det är 2 tillfällen på våren. Där räknas alla sjöfåglar men vikten ligger på ejderstammen. Det första tillfället är i slutet av april, vi brukar utföra den 27 eller 28 april. Det andra tillfället är från slutet av maj och första veckan in i juni. På den första gången räknas adulta fåglar och det säras på hanar och honor. Den andra gången är det fokus på kläckta ungar. Resultatet kan ses nedanför.

Här är resultatet av denna inventering:

Första inventeringen i slutet av april

Mariehamn

Västra sidan

2024		2023		2022	
Art	mängd	Arter	mängd	Arter	mängd
ejder guding	363	ejder guding	246	ejder guding	241
Ejder åda	80	Ejder åda	83	Ejder åda	56
Gräsand	2	Gräsand	2	Gräsand	1
kanadagås	0	kanadagås	3	kanadagås	2
Knipa	14	Knipa	0	Knipa	2
Knölsvan	22	Knölsvan	18	Knölsvan	22
Småskrake	8	Småskrake	16	Småskrake	3
Storskrake	7	Storskrake	17	Storskrake	9
Svärta	0	Svärta	0	Svärta	1
Vigg	75	Vigg	0	Vigg	12
vitkindad gås	0	vitkindad gås	8		

Mariehamn

Östra sidan

2024		2023		2022	
Art	mängd	Arter	mängd	Arter	mängd
ejder guding	169	ejder guding	79	ejder guding	97
Ejder åda	61	Ejder åda	31	Ejder åda	35
Gräsand	17	Gräsand	4	Gräsand	8
kanadagås	19	kanadagås	6	kanadagås	24
Knipa	276	Knipa	8	Knipa	15
Knölsvan	46	Knölsvan	24	Knölsvan	36
Småskrake	24	Småskrake	9	Småskrake	29
Storskrake	66	Storskrake	40	Storskrake	131
Svärta	0	Svärta	0	Svärta	1
Vigg	527	Vigg	178	Vigg	250
Grågås	10	grågås	3	Sångsvan	10
				Grågås	7 + 4 pull

Lemland

Nåtö Strömmar

2024		2023		2022	
Arter	mängd	Arter	mängd	Arter	mängd
ejder guding	263	ejder guding	177	ejder guding	172
Ejder åda	95	Ejder åda	75	Ejder åda	33
Gräsand	4	Gräsand	1	Gräsand	0
kanadagås	0	kanadagås	2	kanadagås	1
Knipa	10	Knipa	0	Knipa	4
Knölsvan	5	Knölsvan	7	Knölsvan	6
Småskrake	10	Småskrake	17	Småskrake	22
Storskrake	19	Storskrake	17	Storskrake	25
Svärta	14	Svärta	18	Svärta	4
Vigg	40	Vigg	10	Vigg	21

Andra inventeringen slutet av maj/början av juni

Mariehamn

Västra sidan

2024		2023		2022	
Arter	mängd	Arter	mängd	Arter	mängd
ejder guding	74	ejder guding	110	ejder guding	42
Ejder åda	29	Ejder åda	78	Ejder åda	230
ejder pull	31	ejder pull	65	Ejder pull	24
Gräsand	10	Gräsand	14	Gräsand	0
kanadagås	4	kanadagås	5	kanadagås	0
Knipa	2	Knipa	1	Knipa	0
Knölsvan	21	Knölsvan	54	Knölsvan	15
Sångsvan		knölsvan pull	4	Småskrake	5
Småskrake	13	Småskrake	10	Storskrake	20
Storskrake	41	Storskrake	44	Svärta	18
Svärta	24	Svärta	12	Vigg	2
Vigg	22	Vigg	38		

Mariehamn

Östra sidan

2024		2023		2022	
Arter	mängd	Arter	mängd	Arter	mängd
ejder guding	4	ejder guding	3	ejder guding	8
Ejder åda	6	Ejder åda	44	Ejder åda	33
ejder pull	2	ejder pull	8	ejder pull	3
Gräsand	15	Gräsand	16	Gräsand	15
Gräsand pull	0	Gräsand pull	4	Gräsand pull	14
kanadagås	20	kanadagås	10	kanadagås	6
kanadagås pull	0	kanadagås pull	5	Knipa	1
Knipa	7	Knipa	7/8pm	knipa pull	6
Knölsvan	56	Knölsvan	46	Knölsvan	27
Småskrake	18	Småskrake	24	Småskrake	21
Storskrake	37	Storskrake	51/12pm	Storskrake	50
Svärta	21	Svärta	28	Svärta	12
Vigg	80	Vigg	73	Vigg	79
vitkindad gås	18	vitkindad gås	22		
Vitkindad Pull	10	Vitkindad Pull	7		
Sångsvan	1				

Lemland		Nåtö strömmar			
2024		2023		2022	
Arter	mängd	Arter	mängd	Arter	mängd
ejder guding	6	ejder guding	1	ejder guding	9
Ejder åda	38	Ejder åda	38	Ejder åda	64
ejder pull	3	Ejder pull	12	Ejder pull	6
Gräsand	0	Gräsand	1	Gräsand	1
Gräsand pull	0	kanadagås	2	kanadagås	2
kanadagås	3	Knipa	0	Knipa	2
kanadagås pull	0	Knölsvan	11	Knölsvan	4
Knipa	2	Småskrake	19	Småskrake	5
Knölsvan	8	Storskrake	22	Storskrake	33
Småskrake	9	storskrake pull	0	Storskrakepull	3
Storskrake	18	Svärta	101	Svärta	72
Svärta	65	Vigg	8	Vigg	15
Vigg	6				

Gloet

Under det gångna året besökte vi inte så många gånger Gloet. Men vi stannade och kollade över området under årets atlas inventeringar. Resultatet är att det häckar ungefär samma arter i området år efter år.

Sviby våtmark

Under det gångna året var vi inte så mycket här. Vi stod i tornet under Tornens kamp och området ingår i vår årliga punktinventering. Resultatet från i år var att det fanns mindre småfåglar i snåren och i skogen, medan sjöfågelpopulationen var stabil.

Kartläggning av grågäss

Första helgen i augusti gjorde vi en kartläggning på stationära grågäss på hela Åland. Denna kartläggning var en del av Lukes(luontokeskus) årliga nationella kartläggning av dem. I år täckte vi upp hela fasta Åland, vi besökte Geta, Finström, Saltvik, Sund, Vårdö, Jomala, Hammarland, Eckerö, Mariehamn, Lemland och Lumparland.

Det största samlingarna av grågäss fanns i Möckelgräs(Geta), Lötövägen/ Lötö simstrand(Saltvik) och i Södersunda (Jomala). På dessa tre/ fyra ställen fanns det totalt ca 2500 individer. Totalt observerades 2803 grågäss på Åland under den helgen. Jämfört med 2023 då var slutresultatet 1553, så detta årsresultat är en ökning med 1250 individer. I år var det större flockar samma ställen som tidigare år dvs Geta och Haga. I år var det extremt lite grågäss i Lemland och Lumparland, på dessa ställen fanns några flockar 2023. I Södersunda hade vi ca 300 gäss 2023 i år var där runt 1100. I Sund och Vårdö fanns det på våren en del grågäss men under kartläggningen så var det bara några enstaka kvar.

Grågäss med årsunge (foto Johan Ekholm)

Rastande grågäss (foto Johan Ekholm)

Inventering av beståndet på vitkindad gäss.

Första helgen i september utförs den årliga landsomfattande inventeringen av de vitkindade gässen. Under helgen observerades både stationära flockar med vitkindade gäss och flera flyttande flockar. Men de var endast de stationära som räknas under inventeringen. Under helgen observerades vitkindade gäss på Nabben och i Torpfjärden. I Torpfjärden fanns det 60 vitkindade gäss tidigt på morgonen och på förmiddagen observerades en flock på 150 vid Nabben. I jämförelse med 2023 så ligger vi ungefär på samma nivå.

Arkivbild på vitkindade gäss (foto Johan Ekholm)

Fågelinfluensa 2024

Under sommaren uppdagades det flera fall av misstänkt fågelinfluensa på Åland. Hur brett utspridd den var och hur många fåglar som dog i den är omöjligt att veta. Många av fåglarna hittades söder om Lågskär. Enligt de uppgifter som vi fick verkar det som ejdern drabbades mest.

Atlasinventeringen 2022 – 2025

Under 2022–2025 kommer Birdlifes medlemmar och Naturhistoriskamuseet att undersöka de nuvarande utbredningarna av finska häckningsfåglar och undersöka förändringar i deras utbredning. Liksom i tidigare atlasprojekt samlas observationer in från 10×10 km atlasrutor. Det tidigare atlasprojektet genomfördes mellan 2006 och 2010 och resultaten finns på Naturhistoriska riksmuseets webbplats.

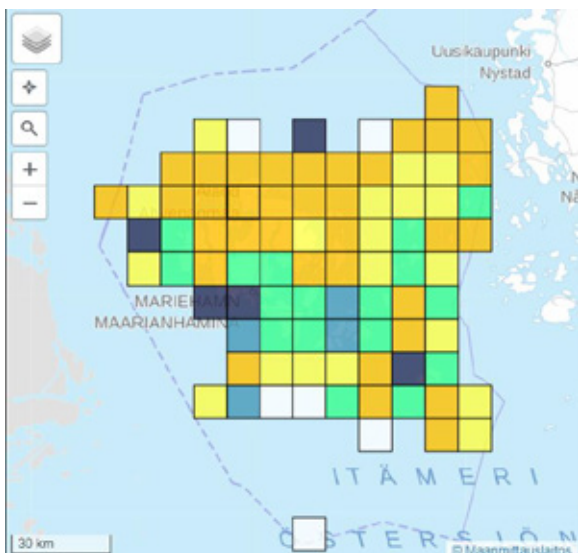
Arbetet med Finlands fjärde fågelatlas börjar just nu och den kommer att pågå i fyra år. Atlas undersöker fördelningen av häckande fåglar i 10 x 10 km rutor i hela Finland. Rapportera alla dina observationer! Varje fågelobservation under häckningsperioden är viktig i atlasen. Särskilt värdefulla är observationer av bekräftade bon (till exempel med ungar) men observationer från de olika områden och lokaler som ni rör er på är också viktiga. All information vi kan samla in är bra.

Det enklaste sättet att rapportera atlasobservationer är via Tiira. De måste alltid åtföljas av fågelns position och bosäkerhets index, som finns på höger sida av avsnittet av observationsreturformuläret "Mer information". När man returnerar observationer till Tiira individuellt finns det ingen anledning att veta något om gränserna för atlasrutorna, eftersom de finns i observationens platsdata.

De tidigare Atlasen genomfördes 1974 - 79, 1986 - 89 och 2006 - 10.

Projektet leds gemensamt av BirdLife Finland och Naturhistoriska riksmuseet LUOMUS.

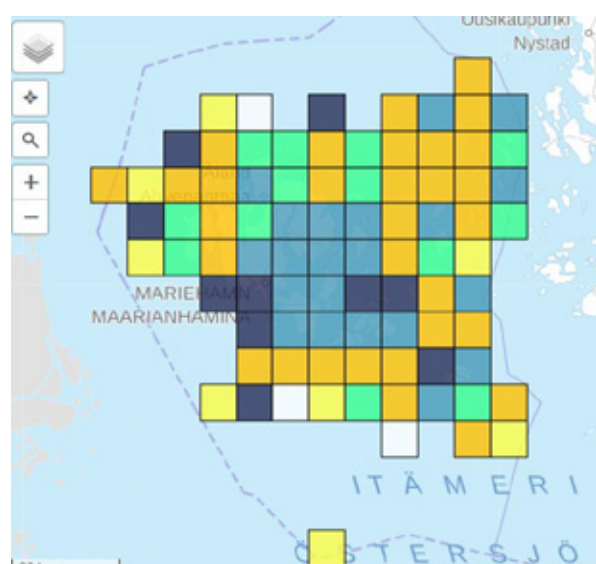
Varje förening har sina egna atlasrutor att inventera och föreningens atlasansvariga är Johan Ekholm. På nationell nivå är Aapo Salmela på BirdLife och Heidi Björklund på Luomus ansvariga. Vid behov kan de kontaktas på Lintuatlas@luomus.fi

Resultatet före säsongen 2024

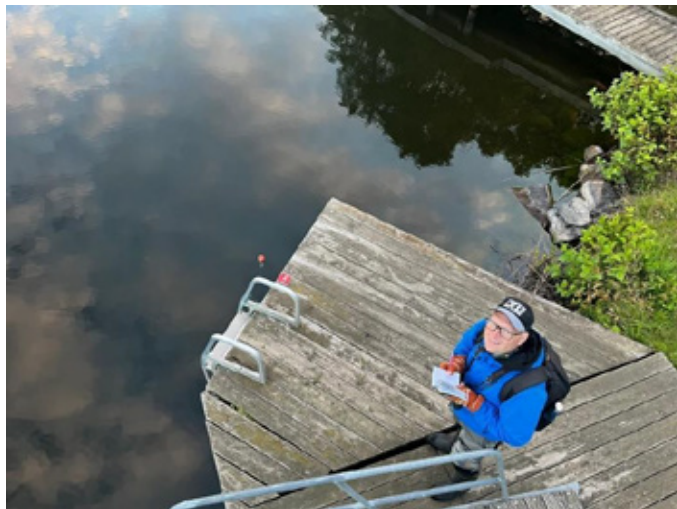
Resultatet kan följas via nedanstående länk:

<https://tulokset.lintuatlas.fi/society/ML.1088>

Resultatet efter säsongen 2024

2024 var det tredje året av fyra för atlas inventeringen. Vi jobbade på att kartlägga norra Åland, från Geta till Vårdö. Med andra ord Geta, Norra Finström, Saltvik, Sund och Vårdö.

Några dokumentationsbilder från årets
atlas kartläggningar. (foton Johan Ekholm & Henna Launistola)

Följande observationer är bra för atlasen: följande

Det kan vara frågan om att man ser honor med ungar, fåglar som flyger med mat i näbben, fåglar som besöker holkar, om man ser eller hör ungar i bo. All information tar vi gärna emot.

Information som vi behöver veta när ni rapporterar era observationer åt oss är: Var ni sett fågeln; by och kommun och dess aktivitet: nedan finns kriterier för aktiviteten

6 . Observerad fågel eller par som visar tydliga tecken på häckning:

61: besöker upprepade gånger sannolik boplats (t. ex. landar regelbundet på samma ställe i vassrugg eller på en holme)

62: bygger bo (gräver eller hackar bohål, transporterar bomaterial eller motsvarande)

63: varnar för att bo eller kull som sannolikt är i närheten

64: avledningsbeteende eller fågel som spelar vingskudad för att leda observatören bort från boet eller kullen

65: anfall eller på annat sätt hotfullt beteende mot observatören (t.ex. ugglor och tärnor).

66: sett boet med nytt bomaterial (t.ex. rovfåglarnas dekorerade bon) eller rester efter föda - dock inte säkra bevis på vare sig ägg eller ungar.

D. Säker häckning (index 7-8, underindex 71-75 och 81-82)

7 . Indirekt bevis på säker häckning::

71: ett bo där häckning skett samma år. Tecken på det är att där hittas ägg eller äggskal, rester efter ungar, "mjäll" från fjädertappen m.m.

72: observerat att fågeln besöker bo, eller lämnar bo under omständigheter som tydligt indikerar häckning (har ändå inte sett ägg eller ungar; t.ex. arter som häckar i bohål eller högt uppe)

73: observerat ungar som nyligen blivit flygga eller dunungar som kläckts i närheten

74: observation av en fågel som bär föda till ungarna eller deras avföring tyder på bo i närheten

75: sett bo med ruvande fågel

8 . Säkert bevis på häckning::

81: hört ungar i bo (t.ex. hålhäckande eller högt häckande arter)

82: sett bo med ägg eller ungar

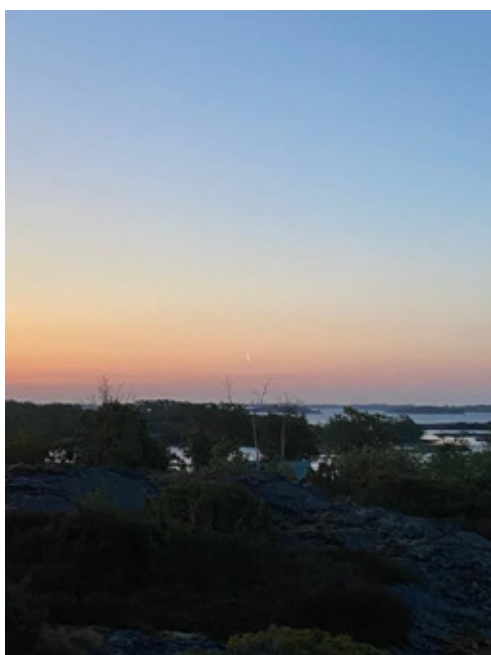
Förra året fick vi in en del observationer från allmänheten.

Ordförandes förslag är att vi ordnar samskådningar/rallyn till kommuner, områden som inte besöks så ofta under de kommande åren. För att få så bra resultat borde man besöka de olika rutorna med jämna mellanrum under våren och sommaren. Vårt mål är att ha alla rutor skall vara ljusgröna men helst ljusblåa. Så det finns en del att göra ännu.

Linjetaxeringarna

Under de två första veckorna i juni har vi gått alla 7 linjetaxeringsrutorna på Åland,

En kort sammanfattning av linjetaxeringarna. Det var lite mindre fåglar längs rutterna än tidigare år. Orsaker till detta är svårt att säga. En orsak kan vara det kalla vädret under våren både hos oss och i mellan Europa. En annan orsak kan vara att det var extremt varmt under andra halvan av maj och detta kan medföra att fåglarna inte är lika aktiva att sjunga. Men oberoende orsaker så får vi acceptera resultatet.

Nattbild från Kökar

På väg hem från Kökar
(foton Johan Ekholm)

Fågelstationer oroas över rekorddålig statistik

Vad är det som händer med våra flyttfåglar? De senaste fem åren har det ringmärkts allt färre antal och det börjar bli oroligt hos landets fågelstationer. Är det en tillfällig svacka eller början på en oroväckande trend med koppling till klimatförändringarna?

Våren 2024 ringmärktes det ungefär 800 rödhakar och lövsångare vid [Ottenby fågelstation](#) på södra Öland. Med tanke på att de brukar ringmärka omkring 3 000 av dessa båda arter var det en väldigt kraftig minskning. Eftersom dessa båda arter också utgör en stor del av den totala ringmärkningen blev det väldigt tydligt på fågelstationen att det var fågelfattigt. Våren 2024 var den sämsta sedan de började med standardiserade fångst på Ottenby för ungefär 50 år sedan. Även hösten hade en tydlig nedgång och [likadant var det med 2023](#).

– Jag har länge trott att det handlar om lokala väderavvikelser, berättar Magnus Hellström, stationschef på Ottenby fågelstation. Även om det är tråkigt för oss lokalt, när fåglarna uteblir och näten är tomma, har jag tänkt att reviren fylls på ändå. Men i år visade det sig att vi hade vår sämsta vårsäsong sedan 1968. Hösten var också mycket sämre – ungefär 25 procent under det normala. Detta verkar vara ett genomgående mönster för de flesta fågelstationer i Norden, både i Sverige, Norge och Danmark. Det som jag tidigare trodde var lokala avvikelser ser nu snarare ut som en trend, och det gör mig väldigt orolig. Det har märkts en jättetydlig förändring. Det ger lite Rachel Carson-vibbar – det är lite “Tyst vår” över det, som jag sa i en intervju med Vår fågelvärld i höstas.

Liknande observationer från andra fågelstationer

Ottenby är inte ensam om den allt fågelfattigare trenden. Falsterbo hade också [sin sämsta vår sedan 1980](#) och i [Danmark hade flera fågelstationer en halvering av antalet ringmärkningar](#). Det kom också en [oroväckande rapport från fågelstationen Gavdos i Grekland](#) om hur fåglar stoppades av nordanvindar i Afrika under flytten norrut under våren 2024. Vindarna höll i sig i flera veckor och fåglarna tvingades välja mellan att stanna kvar i Afrika och riskera att missa häckningssäsongen eller ge sig av ut över Medelhavet i motvindar utan tillräckligt med energi. En vecka efter deras normala ankomst anlände tusentals fåglar till Gavdos i månadsskiftet april/maj. Men de hade inte mycket krafter kvar. De hoppade runt på marken och var utmärklade. Det rådde dessutom torka på Gavdos så fåglarna kunde inte hitta mat.

– De kommande dagarna var ödsligt tysta. Det kändes som att alla fåglar som var här 1 maj hade försvunnit helt – det var tydligt att nästan alla fåglar på ön hade dött antingen samma dag de anlände eller dagen efter. Det här resulterade i en av de största massdödshändelser som ön upplevt i modern tid. Det låg döda fåglar överallt, [skrev fågelstationen i ett inlägg på Facebook](#).

Vädersystem som låser sig kan slå hårt mot flyttfåglar

Förändrade väder och vindar är också vad Magnus Hellström tror ligger bakom minskningen av ringmärkta fåglar i Sverige. Han berättar att de senaste fem åren har vårarna ofta haft låsta vädersystem, så kallade [Grönlandsblockeringar](#), som leder till kalla, blåsiga perioder med många nord-

och nordostliga vindar. Det har gjort att våarna blivit sena och fågelfattiga på Ottenby. Det har också ändrat fåglarnas vårflytt.

– Vi har sett en tydlig trend sedan 1970-talet att vårflyttningen sker allt tidigare. Men nu har fyra av de fem senaste våarna varit senare än förväntat, vilket bryter trenden. Det är något nytt, och jag tror att det hänger ihop med dessa Grönlandsblockeringar. Det är som om vi gått tillbaka till vårdatum från decennier sedan, vilket visar på en komplex effekt av klimatförändringarna, säger Magnus Hellström, som poängterar att kopplingen åtminstone är en stark hypotes.

Sammantaget ser han Grönlandsblockeringar som ett verkligt problem för våra flyttfåglar. Inte minst om de fortsätter och blir vanligare på grund av fortsatta klimatförändringar.

– Det ökar min oro. Frågan är om det vi ser är början på en trend eller om fåglarna kan återhämta sig igen. De har en väldigt god återhämtningsförmåga och 1–2 bra säsonger kan förbättra situationen igen, säger Magnus Hellström.

Olika sätt att räkna – lite olika slutsatser

Men det finns andra metoder att kontrollera hur det går för Sveriges fåglar än att räkna ringmärkta fåglar. [Svensk fågeltaxering](#) räknar fåglar längs standardiserade rutter på mängder av olika platser i landet. De har märkt av en liknande trend, men är möjligen något försiktiga i sin slutsats.

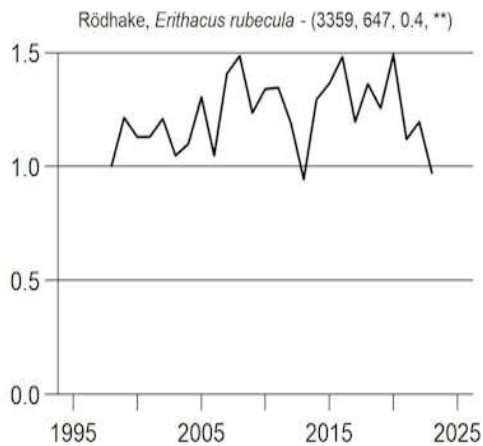
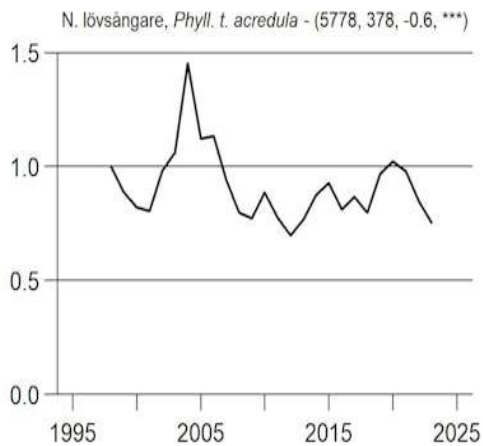
Åke Lindström forskar om förändringar i fåglarnas antal och utbredning i Sverige vid Lunds universitet. Han berättar att svensk fågeltaxering framför allt studerar långsiktiga trender.

– Vi har också sett nedgångar för arter som nordlig lövsångare och rödhake de senaste fem åren. Dock inte för sydlig lövsångare. Men vi vet också att det har förekommit liknande dippar tidigare, som populationerna återhämtat sig från. Fem år är egentligen en för kort period för att dra några säkra slutsatser. Vi utesluter absolut ingen nedgång, men vi vill inte slå på stora trumman ännu, förklarar han.

Även tioåriga nedgångar kan vändas

Som exempel berättar Åke att de i Ammarnäs har 60 års data från fjällbjörkskogen och att de där sett att vissa arter kan minska i tio års tid, för att sedan återgå till tidigare nivåer. Ett annat exempel gäller kungsfågeln som såg ut att minska kraftigt flera år i följd, men som sedan återhämtat sig.

– Vi famlar fortfarande efter en tydlig förklaring till dessa förändringar.

Statistik för rödhake och nordlig lövsångare (underart av lövsångare) från svensk fågeltaxering visar på en nedgång de senaste fem åren, men också att antalet kan variera kraftigt mellan olika år och att tidigare nedgångar har hämtats upp. Bild: [Svensk fågeltaxering](#)

Det minskande antalet ringmärkta fåglar är tydlig, men orsaken är lite mer oklar. Åke Lindström lyfter att det även skulle kunna bero på att många fågelstationer ligger på platser som är hårt utsatta av väder och vind.

– Ringmärkningen är väderberoende, särskilt på fågelstationer som ligger på öar och uddar. När vädersystemen förändras rastar fåglarna inte lika ofta, vilket påverkar fångststatistiken. Fångsten och flyttfåglarnas rörelser påverkas mer av väder än fågeltaxeringen, där vi räknar fåglar på många olika platser. Därför är fågeltaxeringens data säkrare för kortare perioder, eftersom de årliga svängningarna blir mindre påtagliga.

Det skulle alltså kunna vara så att förändrad väderlek gör att fåglarna inte i samma utsträckning fångas vid fågelstationerna, men ändå når sina revir i Sverige och därmed syns i svensk fågeltaxerings standardrutter.

Åke Lindström poängterar att fågelstationernas arbete är betydelsefullt och kan ge viktiga indikationer om hur det går för fåglarna. Han utesluter inte heller att nedgången hos fågelstationerna även kan visa sig hos fågelpopulationerna i stort eller att Grönlandsblockeringar kan ha en stor påverkan.

– Men det är bra att vi har olika sätt att mäta. De olika systemen (fågeltaxeringen och ringmärkningen) kompletterar varandra, även om båda har sina brister, avslutar han.

Så även om det finns en stark oro bland fågelstationer runt om i Norden och det finns tecken på en allvarlig nedgång som bör tas på allvar, så lever hoppet om en vändning. En mindre kylig vår 2025 utan nordliga vindar är vad Europas småfåglar skulle behöva just nu.

Taiga blåstjärt, hane, ringmärkt på Lågsjär (foto Ahti Ihonen)

Kontrollerade och ringmärkta fåglar på Åland 2024

19.05.2020 Näktergal Ringmärkt på Lågskär, Kontrollerad på Ottenbys fågelstation den 11.05.2024. 1453 dagar och 454 km från ringmärkningen

20.10.2023 Domherre Ringmärkt på Lågskär, Kontrollerad på Billesbölle Mark 11, Handrup Syd Danmark den 16.03.2024, 148 dagar och 765 km från ringmärkningen

06.05.2024 Ärtsångare kontrollerad på Lågskär, Ringmärkt på Hoburgen Gotland 06.08.2023. 270 dagar och 340 km från Ringmärkningen.

04.05.2023 Ärtsångare ringmärkt på Hoburgen Gotland, Kontrollerad på Lågskär 06.05.2023. 2 dagar och 341 km från ringmärkningen.

08.05.2023 Lövsångare kontrollerad på Lågskär, ringmärkt på Svenska högarna 18.05.2022. 11 månader och 21 dagar samt 48 km från Ringmärkningen

29.04.2023 Rödhake kontrollerad på Lågskär, Ringmärkt på Torhamn i Blekinge den 18.09.2022. 7 månader och 11 dagar samt 481 km från ringmärkningen.

27.04.2024 Rödhake kontrollerad på Lågskär, Ringmärkt på Ventės Ragas i Litauen den 04.04.2024. 23 dagar och 504 km från ringmärkningen.

22.04.2023 Rödhake ringmärkt på Lågskär, funnen död i Karis den 22.05.2024. Ett år och en månad samt 210 km från ringmärkningen.

30.09.2020 Hornuggla ringmärkt på Lågskär, kontrollerad i Saltvik den 11.11.2024. 1503 dagar och 48 km från Ringmärkningen.

29.05.2024 Törnsångare kontrollerad på Lågskär, ringmärkt på Ottenby, Öland den 25.05.2024. 4 dagar och 454 km från ringmärkningen.

14.10.2024 Talgoxe kontrollerad på Lågskär, Ringmärkt i Piłsudskiego, Rumia, Poland, Pomorskie den 04.03.2024. 7 månader och 10 dagar samt 587 km från ringmärkningen.

11.04.2023 Kungsfågel kontrollerad på Lågskär, Ringmärkt på Stora Fjäderägg, Holmön, Sverige, Västerbotten den 25.09.2023. 6 månader och 16 dagar samt 445 km från ringmärkningen.

21.04.2023 Kungsfågel kontrollerad på Lågskär, ringmärkt på Svenska högarna den 24.09.2022. 6 månader och 27 dagar samt 48 km från ringmärkningen.

11.04.2023 Kungsfågel kontrollerad på Lågskär, Ringmärkt på Ventės Ragas i Litauen den 16.10.2022. 5 månader och 26 dagar samt 504 km från ringmärkningen.

11.04.2023 Koltrast ringmärkt på Lågskär funnen död i Greenfield i Wales den 02.02.2024. 297 dagar och 1582 km från ringmärkningen.

14.09.2024 Tornfalk funnen död i Svartsmara Finström, ringmärkt den 27.06.2018 som bounce i Vestre Svindal, Gan, Stavanger Norge. 6 år 2 månader och 17 dagar samt 483 km från ringmärkningen.

26.10.2024 Talgoxe kontrollerad på Lågskär, Ringmärkt den 19.10.2024 på Hangö fågelstation (HALIAS). 7 dagar och 166 km från Ringmärkningen.

30.4.2024 Koltrast ringmärkt på Lågskär, Kontrollerad 17.5.2024 på Svenska högarna. 17 dagar och 49 km från ringmärkningen.

03.10.2024 Rödhake ringmärkt på Lågskär, funnen död den 31.10.2024 i Vlore, Albanien. 28 dagar och 2153 km från ringmärkningen.

25.09.2022 Gråsiska ringmärkt på Lågskär, kontrollerad i Tjulträsk, Västerbotten den 15.07.2024. 659 dagar och 709 km från ringmärkningen

17.10.2024 Duvhök ringmärkt på Signilskär, kontrollerad 24.10.2024 på Halias (Hangö fågelstation). 7 dagar och 203 km från ringmärkningen.

04.03.2024 Talgoxe ringmärkt i Rumia Pomorskie Polen, kontrollerad på Lågskär den 14.10.2024. 7 månader och 10 dagar samt 593 km från ringmärkningen.

04.09.2023 Grå flugsnappare ringmärkt på Vaibla Viljandi i Estland, kontrollerad på Lågskär 22.05.2024. 8 månader och 18 dagar samt 386 km från ringmärkningen.

Ringmärkt vattenrall och kungsfågelsångare på Lågskär (foto Lågskärs fågelstation)

LÅGSKÄR 2024

Bemannare och deras antal dygn på stationen

Sebastian Andrejeff	71	Kari Degerstedt	12	Ilkka Vatanen	6
Tomas Swahn	59	Robin Juslin	12	Aila Tarvainen	6
Jari Helstola	57	Raisa Tanner	12	Eija Tuovinen	6
Ville-Veikko Salonen	56	Liisa Murto-Aalto	12	Kalevi Hiironniemi	6
Tapio Aalto	37	Harri Hölttä	11	Seppo Syrjänen	6
Soili Leveelahti	35	Antti Kause	10	Petteri Puurunen	6
Hannu Kormano	30	Nina Mikander	8	Raili Heikkonen	6
Karno Mikkola	26	Lenni Santaharju	8	Katri Pulkkinen	6
Sampo Laukkanen	25	Osma Välimäki	8	Matti Kosola	6
Arto Miikkulainen	20	Virpi Palmgren	8	Katja Hagfors	5
Markus Keskitalo	18	Veera Korppi-Tommola	8	Josefine Björkqvist	5
Jörgen Palmgren	18	Janne Koskinen	8	Henna Launistola	5
Petri Lampila	18	Frans Silvenius	8	Kaj Ekholm	5
Markus Lampinen	18	Asteri Korppi-Tommola	8	Per-Anton Westerberg	5
Pekka Peura	15	Kaisa Välimäki	8	Liisa Helamaa	5
Tomas Lövdahl	15	Jenni Santaharju	8	Heli Änkö	4
Ahti Ihonen	14	Jarkko Santaharju	8	Anna Brummer	4
Juho Tirkkonen	14	Karoliina Hämäläinen	7	Ulla Lahtinen	4
Pyy Laurikka	14	Kanerva Korhonen	7	Krister Svenmark	4
Henrik Lindholm	13	Venni Keskiniva	7	Lenni Santaharju	2
Juha Eronen	12	Sampo Kunttu	7	Anna Brander	1
Jari Kostet	12	Johan Ekholm	6	Niclas Gruner	1
Antti Mikala	12	Juha Olsonen	6		

Verksamhetsåret

Vi tackar Vilhelm och Stefan för alla transporter ni kört åt oss och våra bemannare till och från Lågskär under det gångna året. Utan er kunde vi inte bedriva den verksamhet på den nivå vi gör för tillfället.

Årets första bemannare åkte ut till Lågskär i slutet av mars. Efter dem var stationen tom 10 dagar innan vårsäsongen drog i gång. Från mitten av april till mitten av juni var stationen bemannad hela tiden. Under sommaren var det sporadiska besök av fågelskådare även om arkitekterna från Livady var där hela juli och gjorde små renoveringsjobb. I augusti var talko gänget där ute och rörde upp ringmärkningslinjerna, stigar, högg ner vassen och samlade ihop omkull fallna träd till ved. Höstsäsongen inleddes i början av september och vi hade i hållande bemanning ända fram till andra veckan i november. Totalt var stationen bemannad i 175 dygn.

23.3.–1.4.2024	10	5.–16.8.2024	12
12.4.–14.6.2024	64	2.9.–10.11.2024	70
21.–28.6.2024	8	Totalt	175
13.–23.7.2024	11		

Vårens bemanning var ganska liten. Under den första de två första perioderna var det mellan 2 – 4 personer. Men från slutet av april till mitten av juni var stationen fullbemannad. Vi hade ringmärkare i princip hela våren från den 12 april till den 1 juni i ett sträck. I mitten på maj var det som mest 11 personer samtidigt på stationen. Vårens väder var väldigt nyckfullt, ibland var det varmt och svaga vindar och nästa dag var det snöoväder, hårda nordliga vindar och minusgrader. I slutet på maj och i början av juni var det tropisk sommar och efter det blev det regnigt och kallt igen. Hela sommaren delade fågelskådare, arkitekter och byggarna lägenheterna.

Vernissage av Ville Veikkos foton (foto Tapio Aalto)

Dynamiska "komppaus" duon; VV och Hannu.

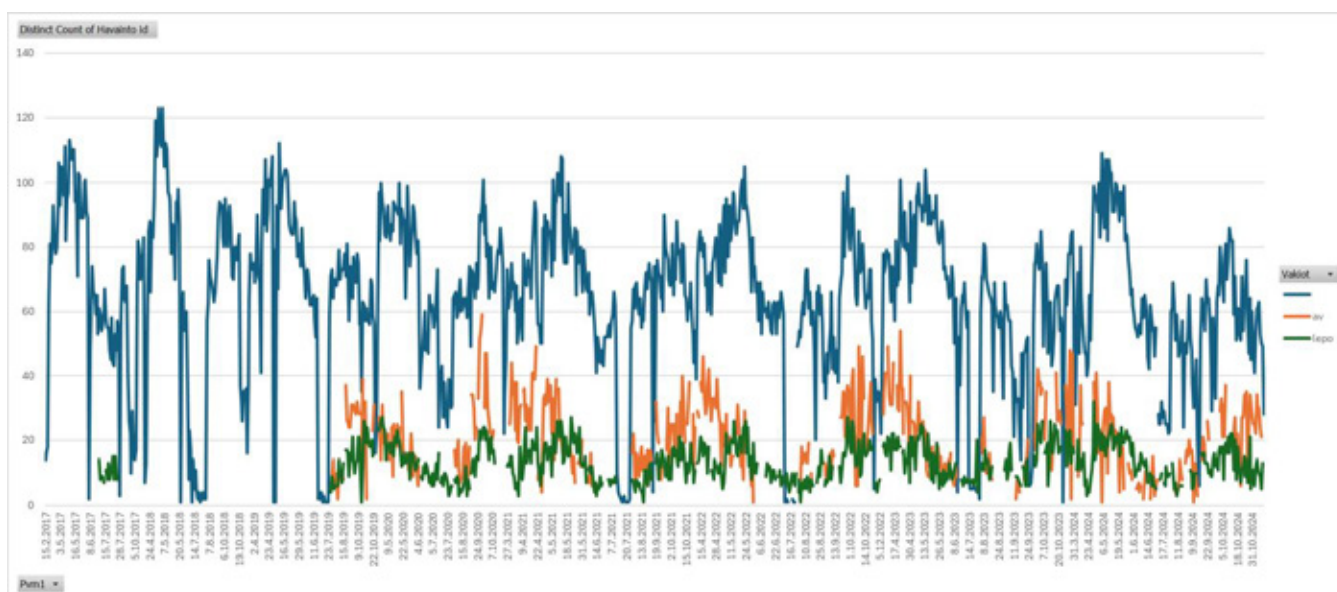
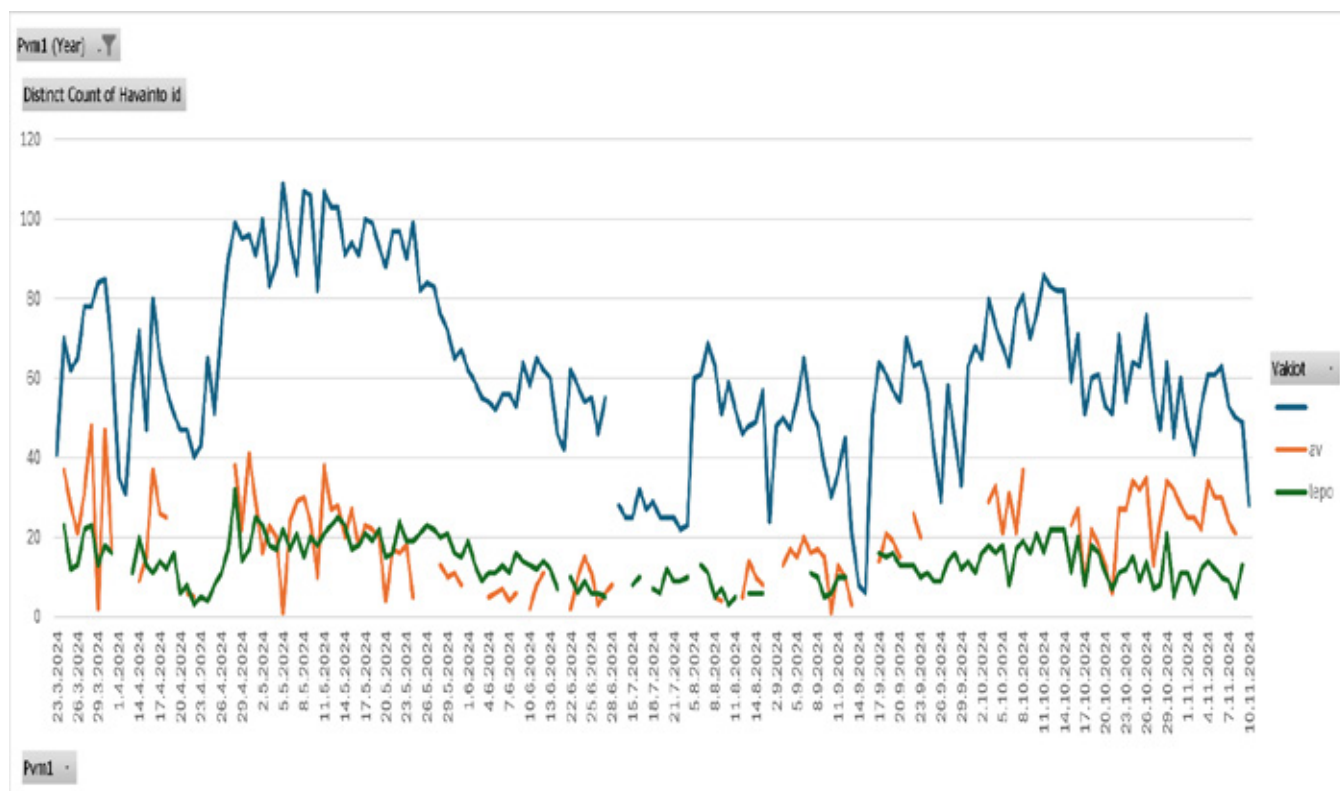

Jörgen" Jösse" Palmgrens första besök på flera år på Lågskär. Han var stationsansvarig för Lågskär i många år.

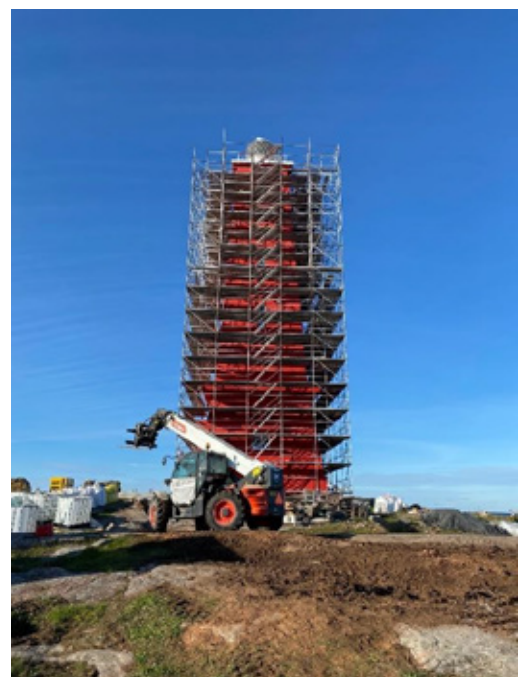
Några bilder på bemannarna från det gångna året på Lågskär (foton Lågskärs fågelstation)

Från mitten av juni på börjades renoveringen av fyren och vi behövde ge bort den norra lägenheten till byggfirman vilket gjorde att vår kapacitet på bemanning minskade till hösten. Detta projekt finansieras av Trafikledsverket(Väylävirasto) som äger huset och fyren. Renoveringen av fyren sköts av KAR kiinteistö. Renoveringen är planerad att bli klar i september. Under det första året låg fokuset på att lappa och renovera utsidan på fyren. Under det andra året är det planerat att renovera insidan av fyren. Under sommaren pikades en stor mängd betong bort från väggarna, utsidan sandblästrades och fyren målades om. Samtidigt så renoverades även fönstren på fyren.

Renoveringen är ett omfattande projekt. Vilket kräver en hel del infrastruktur. Subsea transporterade ut byggställningar, duschvagnar, betongblandare, elverk, ett stort vattenreningsverk och truckar. Vi har inte sett något i samma utsträckning sen fyren byggdes i slutet på 1910 talet.

Fyrrenoveringen (foto Lågskärs fågelstation, Vilhelm Holmberg, Johan Ekholm)

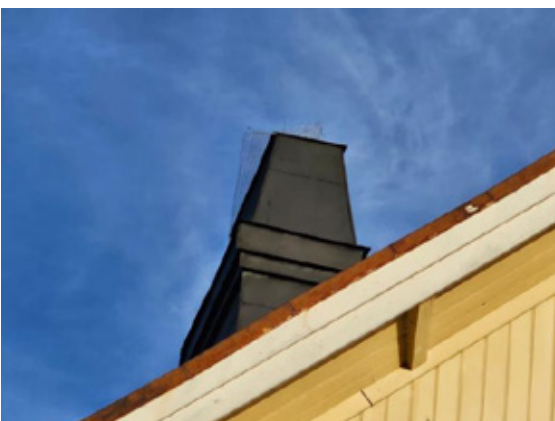

Före och efter. Så blev slutresultatet för årets renovering av fyren. Den blev lite grannare röd. (foton Johan Ekholm och Tomas Svahn)

Höstens ihållande bemanning började i slutet av september och de sista kom iland i mitten av november. Tomas Svahn var 51 dagar i sträck på Lågskär under hösten. Den bemanning som skulle ut i början av september fick endera flytta sin period eller då kom de inte ens ut till stationen på grund av de hårda vindarna. Under detta verksamhetsår observerades 215 arter på stationen.

Tomas lämnar Lågskär i mitten av november efter 51 dagar. (foto Sebastian Andrejeff)

De hårda vindarna under hösten, rev med sig våra skyddsgaller från skorstenarna (foto Sebastian Andrejeff)

Nämnvärda arter observerade på Lågskär

I slutet av april höll en svart kråka till på holmen med några vanliga kråkor.

Finlands andra amerikanska knölsvärta sågs från fyren 5.5.2024. Det var den 320 arten på Lågskär.

Den 27.5 sågs både en svarthuvad sparv samt en vitgumpad buskskvätta på Lågskär. Senare samma dag observerades den svarthuvade sparven på Kökar. Observationen var den 5 på sparven genom tiderna på Lågskär.

Den 6.6.2024 flyttade en fågel norrut från fyrens västra sida, vars arbetsdefinition är medelhavstrut. Om raritetskommittén godkänner fyndet så är det Lågskärs 321: a art.

Övriga arter som bör nämnas är vaktel, sommargylling, tamduva, brunsångare, större turturduva, större piplärka

Kungsfågelsångare överst t.v,
Vitgumpad buskskvätta överst till
höger, Alförädare nedan t.v. (foton
Ville Veikko Salonen)

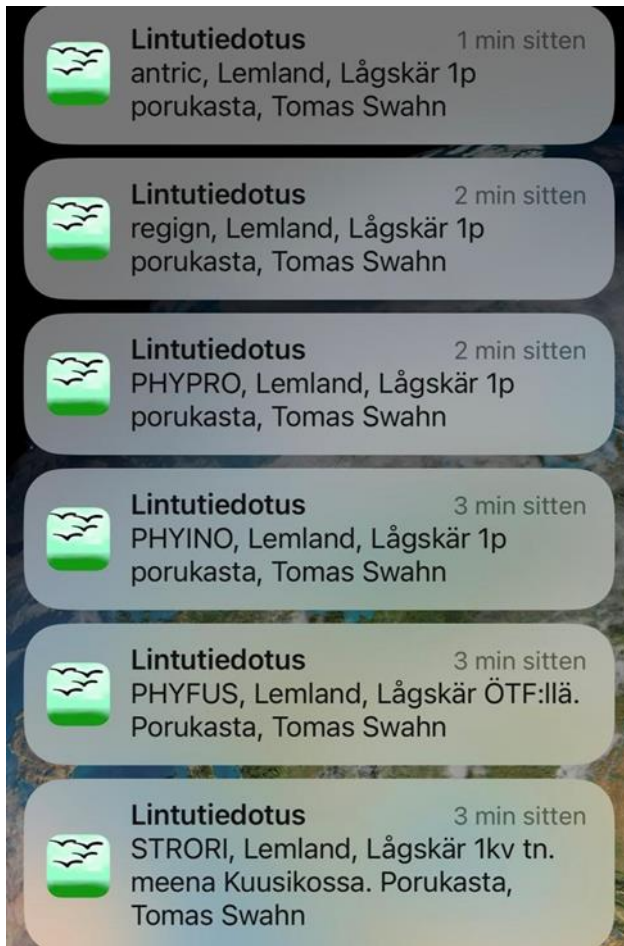

Brunsångare t.h (foto Lågskärs
fågelstation)

Ringmärkning

Av årets 175 bemanningsdagar hade vi ringmärkning i 113 dagar. Vilket är 65 % av de dagar som stationen var bemannad. 12 olika ringmärkare vistades på stationen under året och det ringmärktes 7195 individer av 95 arter + 4 underarter som bestod av 2 typer av gransångare och 2 typer av gråsiska. Som vanligt så toppar kungsfågeln och rödhaken ringmärkningsstatistiken.

Juho ringmärker en taiga blåstjärt, ovan (foto Ahti Ihonen)

En bra dag på Lågskär på hösten, t v (foto Lågskärs fågelstation)

Vi gjorde en satsning på att ringmärka ådor och ungar i år. Resultatet från dessa finns under ejderinventeringen.

Mycket få rödhakar ringmärktes under våren endast 550. I fjol (2023) på våren ringmärktes 1700.

8 busksångare ringmärktes i år jämfört med 1 ifjol.

Brandkronad kungsfågel hade nu en något mer måttlig vår då det bara ringmärktes en på hela våren. Ifjol på våren ringmärktes 4.

Ringmärkning av törnskator hade dubblats från 2023, 33 i år mot 15 ifjol.

Adult hane av tajgablästjärt har aldrig tidigare ringmärkts på Lågskär före nu på våren.

På Lågskär ringmärkts den 32: a ringtrasten. Det är bara på häckningsplatserna i Lappland som man har ringmärkt flera av dem.

Det häckande paret av havsörn lyckades få två ungar. Vi klättrade upp i boet och ringmärkte båda ungarna med färg ringar. Det var den första lyckade häckningen på Lågskär.

Lågskärs 6:e ringmärkning genom tiderna av lärfalk blev verklighet samtidigt som vi ringmärkte havsörnsungarna.

Lärkfalk och ringmärkningen av de första havsörnsungarna på Lågskär
(foto Johan Ekholm)

Ringmärkare	antal	dygn
Tomas Swahn	1994	21
Sebastian Andrejeff	1489	45
Arto Miiikkulainen	1185	18
Sampo Laukkanen	645	12
Juho Tirkkonen	429	9
Pekka Peura	372	14
Tomas Lövdahl	259	14
Tapio Aalto	224	7
Jarkko Santaharju	196	8
Karoliina Härmäläinen	156	4
Markus Lampinen	137	8
<u>Sampo Kunttu</u>	<u>109</u>	<u>6</u>
	7195	166

Pyry och Juho ringmärker en snatterand
(foto Lågskärs fågelstation)

	Art	Vår	Höst	Total
REGREG	Kungsfågel	84	1625	1709
ERIRUB	Rödhake	551	849	1400
PHYLUS	Lövsångare	372	34	406
SYLCUR	Ärtsångare	379	16	395
PHYCOL	Gransångare	263	22	285
PARMAJ	Talgoxe	11	233	244
SYLATR	Svarthätta	143	99	242
TROTRO	Gärdsmyg	22	216	238
SYLCOM	Törnsångare	171	30	201
PHOPHO	Rödstart	157	21	178
TURPHI	Taltrast	64	76	140
CERFAM	Trädkrypare	2	127	129
FICHYP	Svartvit flugsnappare	115	12	127
MUSSTR	Grå flugsnappare	100	17	117
SOMMOL	Ejder	111		111
PARCAE	Blåmes	9	92	101
PRUMOD	Järnsparv	34	61	95
FRICOE	Bofink	37	54	91
SYLBOR	Trädgårdssångare	71	20	91
STEAFA	Silvertärna	73		73
DENMAJ	Större hackspett	47	25	72
CARSPI	Grönsiska	37	16	53
FRIMON	Bergfink	42	9	51
TURMER	Koltrast	16	29	45
LANCOL	Törnskata	35	10	45
LARCAN	Fiskmås	42		42
HIPICT	Härmsångare	41		41
EMBSCH	Sävsparv	10	24	34
FICPAR	Mindre flugsnappare	22	10	32
ACCNIS	Sparvhök	5	25	30
STEHIR	Fisktärna	28		28
CARMEA	Gråsiska	17	7	24
ANTPRA	Ängsbiplärka	20	2	22

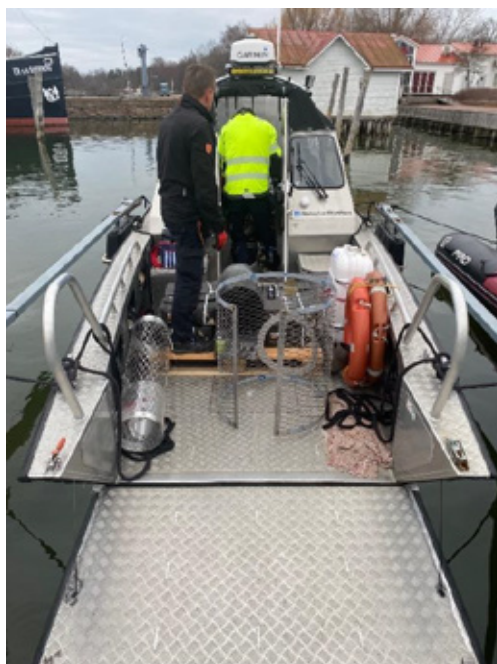
MELFUS	Svärta	20		20
TURILI	Rödvingetrast	11	8	19
LUSSVE	Blåhake	17	1	18
ANTTRI	Trädpiplärka	12	4	16
PHYSIB	Grönsångare	14	1	15
ACRSCI	Rörsångare	13		13
ACRRIS	Kärrsångare	10	2	12
MOTALB	Sädesärla	11		11
SAXRUB	Buskskvätta	11		11
ACRSCH	Sävsångare	10		10
CARERY	Rosenfink	8	2	10
PARATE	Svartmes	7	2	9
LUSLUS	Näktergal	8		8
CHAHIA	Större strandpipare	8		8
PHYCOLC	Gransångare (collybita)	4	3	7
OENOE	Stenskvätta	7		7
ACRDUM	Busksångare	7		7
PYRPYR	Domherre	5	1	6
STUVUL	Stare	6		6
TRITOT	Rödbena	6		6
CARMEAC	Gråsiska (cabaret)	2	3	5
HAEOST	Strandskata	4		4
PHYPRO	Kungsfågelsångare		4	4
EMBCIT	Gulspurv	2	2	4
PASMON	Pilfink		3	3
REGIGN	Brandkronad kungsfågel	1	2	3
MERSER	Småskrake	3		3
FICALB	Halsbandsflugsnappare	3		3
HIRRUS	Ladusvala	3		3
CORONEX	Kråka	3		3
RALAU	Vattenrall		3	3
LARRID	Skrattmå	3		3
EMBPUS	Dvärgspurv	2		2
JYNTOR	Göktyta	2		2
PHYINO	Tajgasångare		2	2
HALALB	Havsörn	2		2
SCORUS	Morkulla	2		2
CAPEUR	Nattskär	2		2
MOTFLA	Gulärla		2	2
PHYCOLT	Gransångare (tristis)	1	1	2
LOCNAE	Gräshoppsångare	1	1	2
FALTIN	Tornfalk		1	1
TURPIL	Björktrast		1	1
AREINT	Roskarl	1		1
PLUSQU	Kustpipare		1	1
ACTHYP	Drillsnäppa	1		1
LANEXC	Varfågel		1	1
CARMEAF	Gråsiska (flammea)		1	1
CARCAR	Steglits		1	1

CIRCYA	Blå kärrhök	1		1
LARFUS	Silltrut	1		1
DELURB	Hussvala		1	1
ANACRE	Kricka		1	1
FALSUB	Lärkfalk	1		1
LOCFLU	Flodsångare	1		1
PHYFUS	Brunsångare		1	1
PHOOCH	Svart rödstjärt	1		1
ALAARV	Sånglärka	1		1
COCCOC	Stenknäck		1	1
BOMGAR	Sidensvans	1		1
CYGOLO	Knölsvan		1	1
GALGAL	Enkelbeckasin		1	1
ANASTR	Snatterand	1		1
TURTOR	Ringtrast	1		1
STECUS	Kustlabb	1		1
LYMMIN	Dvärgbeckasin		1	1
Total		3374	3821	7195

Talkan på Lågskär.

Under det gångna året gjordes det några större jobb ute på Lågskär.

I mitten av april bytte vi ut bastuspisen. Den gamla var sönderrostad och oanvändbar. Så vi köpte en ny med Ville Veikko Salonens donationer. Vi tackar Tage, Johan, Ville och hans kompis för hjälpen med installationen. Vi var ute en förmiddag på holmen då vi plockade i sär den gamla och satte in den nya. Det blev igen några varv med skottkärrorna från stranden till huset.

Villes båt är packad med bastuspisen

Ut med den gamla in med den nya (foton Johan Ekholm)

Nya bastuspisen är installerad

Tage gör de sista finjusteringarna (foton Johan Ekholm)

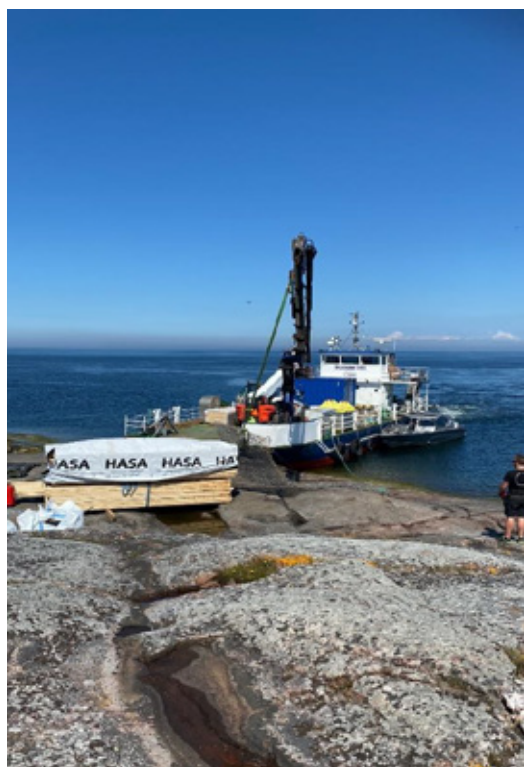
Äntligen fick vi förnyat brandstegarna på taket på fyrvaktarhuset, tätat plåtarna runt skorstenarna, bygga några nya brandstegar (plattformar) på skorstenarna som skulle underlätta sotande av skorstenarna framöver samt få ett skyddsnät över toppen på skorstenarna för att hindra fåglar att bygga bo där inne. Jannes Plåt Ab utförde dessa jobb i april och maj.

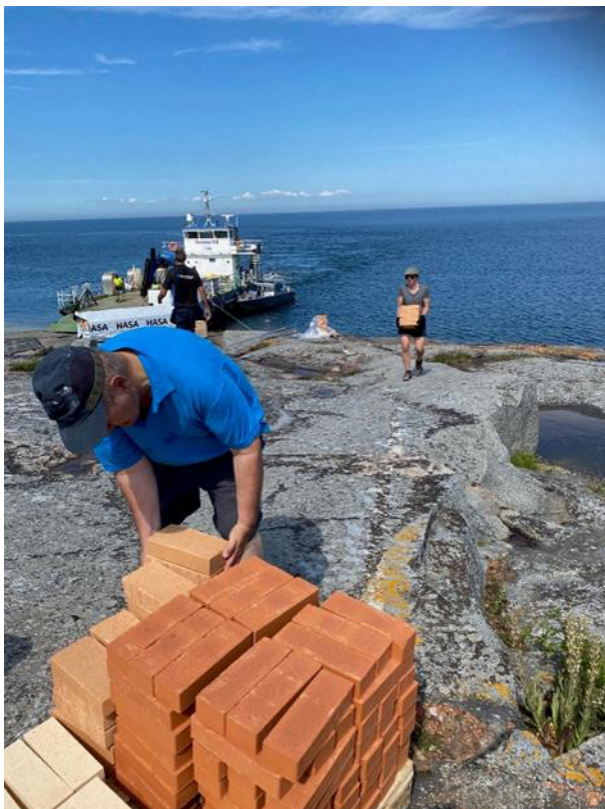
Jannes plåt installerar nya stuprännorna (foto Sebastian Andrejeff)

Arkitekterna från Livady besökte Lågskär under juli månad gjorde flera små jobb i huset och de målade även den gamla ladugården en gång till.

I juli kom leveransen med de nya tegelstenarna och murbruket till Åland. Vi samlade ihop ett gäng som åkte ut till Lågskär över dagen och tog emot leveransen som Subsea transporterade ut åt oss på samma gång de levererade material till fyrrenoveringen. 2 ton material behövdes bäras, skottkärras upp från stranden till huset samt bäras in i tvåans lägenhet. Vi tackar Jari, Henna, Vilhelm och Johan för deras insats.

Det var ett tungt jobb att bära och köra upp bruket och tegelstenarna från stranden till huset. Hela lasset vägde ca 2 ton. Ville och Henna uppe. Hessu kör upp bruket t.h. (foton Johan Ekholm)

Först körde vi upp bruket sedan tegelstenarna. Alla olika tegelstenar sorterades enligt färg i sovrummet där kakelugnen skulle muras om (foto Johan Ekholm)

Allt klart och bara att åka tillbaka mot Mariehamn (foto Johan Ekholm)

Det årliga hösttalkot var mellan den 5.–16.8. Det var full fart på ön när det gällde jobb som slåtter, vedstapling och de två murarna som renoverade kakelugnen och renovering av fyren fortsatte.

Förutom att talkojobsbet så observerades även några nämnvärda arter; stäpphök, kentsk tärna, tamduva och bändelkorsnäbb.

I augusti fick vi kakelugnen i den mittersta lägenheten om murad från grunden. Anne Nordling och hennes man var ute två veckor i början av augusti och utförde jobbet. Här är hennes rapport från arbetet.

Vi är ytterst tacksamma för de jobb talkoarbetarna utför på Lågskär. Tack Hessa & Raisa för att ni koordinerar dem och samlar ihop gäng till dem.

(foto Lågskärs fågelstation)

Lågskärs kakelugn, lägenhet nr 2.

Rapport: Anne Nordling

Dokumentering 5.8.2024.

Rivning och återuppbyggnad 6.8-18.8.2024.

Till det yttre såg kakelugnen ut att vara i ganska bra skick, med tanke på dess ålder och användningsgrad. År 2008 hade ugnen ändå tagits ur bruk, eftersom den invändiga strukturen hade rasat och täppt till sidokanalerna.

Nedan några bilder på situationen den 6.8.2024. Ett antal kakel har spruckit. I det högra hörnet på bild 1 ser man ett kolsvart avtryck på brandmuren, alltså väggen bakom ugnen. Det här betyder att ugnen har läckt ut rök genom ett hål i bakväggen. Detta är ett tecken på att röckanalerna är tilltäppta och att väggstrukturen inte är hel. Man kan också se på bild 1 att en modernare spislucka har blivit inmonterad.

På bild 2 kan man se att de inre strukturerna för eldstaden rasat och täppt till röckanalerna.

På bild 3 är resterna från den gamla kakelugnen dvs de delar som inte gick att återanvända

Bild 1

Bild 2

Bild 3

Nedan bilder på återuppbyggnaden av ugnen:

Den gamla ugnen är nu helt riven och de gamla teglen och bruken har separerats från kaklen.

Första varvet hittar sin plats. Ugnen muras upp med nya tegel och med bruk som består av sand och lera.

Kaklen töms på gammalt tegel och bruk, varefter spruckna kakel limmas ihop. Numreringen hjälper till med att sätta in rätt kakel på rätt plats.

Ett kakel i den nedre kransen hade spruckit i tre delar. Det gick dock bra att laga ihop kaklet med vanligt trälim. Limmet får inte vara för hårt, eftersom det kan förstöra kaklet när ugnen värms upp. Bitarna fästs ihop med hjälp av ståltråd. Även murbruket och den övriga strukturen i ugnen stabiliserar enskilda kakel.

På stämpeln kan man se att kaklen i ugnen tillverkats av Åbo Kakelfabrik.

En originallucka installeras här på plats. Att bygga en kakelugn börjar alltid med att ställa upp kaklen i varvet. De ska sitta rakt och passas, sedan ska de fästas vid varandra och fyllas med tegel och bruk på insidan, och först efter det muras den inre strukturen.

Eldstaden tar upp mycket plats och röckanalerna är små i det här skedet. Luckan fästs in den murade strukturen med ståltrådar både nertill och i den övre delen av ramen. Stålbitarna som går tvärs över eldstaden står som grund till eldstadens främre vägg. Luckan är isolerad från kaklen med hjälp av ett

tunt lager mineralull för att tillåta värmeutvidgning och förhindra sprickor i kaklen. Efter att luckan och eldstaden är murade, är 50 % av arbetsmängden avklarad.

Spjällkasetterna säkras in i teglen. På bilden det nedre spjället.

På bilden det övre spjällets nedre kasettdel nu med.

Spjäll-ledarna i mässing har polerats och installeras med stöd av specialbyggd ställning.

Den färdiga kakelugnen utan fogmassa. Stjärnventilen var även den svart tidigare, men har nu putsats upp.

Eldstaden fick ett gjutet sluttande golv för att underlätta tömmandet av askan. Fogarna och de små skavankerna är nu också fyllda med fogmassa. Kaklen är också putsade från damm och bruk och man kan se, att de 100 år gamla kaklen skiner som nya!

Den färdiga ugnen med kakel fog. Sotluckorna sätts in efter att ugnen torkat ordentligt, dvs om tre månader.

Vi tackar Anne för ett välutfört jobb och nu kan vi elda i alla lägenheter.

Signilskär 2024

Antti Tanskanen och Jörgen Eriksson

Bemanningen

Vår – Sommar

Bemanningen började under påsktiden den 28 mars med Jan Södersved, Niina Södersved, Antti Below, Markku Mikkola-Roos, Aili Jukarainen. Den 4.4. for andra i land och Antti Below stannade ända till den 20.4. Antti Halkka besökte holmen 28.5. och Antti Tanskanen besökte stationen tiden 8.-12.6. Antti Halkka var på plats över midsommar. Under tiden 18.-23.6. vistades Kari Saarinen på holmen och Martti Heikinheimo var där 25.-28.6. Antti Halkka gjorde ett besök den 13.7. Rauno Yrjölä samt Reijo Luhtala bemannade stationen 16.-19.7. Antti Tanskanen med flera seglade till Signilskär och stannade under perioden 20.-22.7. Augusti underhållsarbeten utfördes 15.-19.8. med Jörgen Eriksson och Antti Tanskanen. Jörgen Eriksson samt Johan Eriksson besökte Signilskär den 5.9.

Höst

Antti Below kom för att följa höstflyttningen den 8.9. och stannade till den 26.9. Medan långliggaren Below var på holmen kom Antti Ruhanen samt Juha Salin (14.-20.9) samt Kari Degerstedt, Jari Helstola, Santeri Hiltunen, Petri Puolakka kom ut under tiden 21.-26.9. Från 27-28. 9 var Jari Helstola samt Raisa Tanner, Timo Kallio och från 29.9. också Jaakko Vänntilä, Leena Storgårds till den 3.10 då Jaakko Vänntilä for iväg. Den 6.10 ändrades besättningen: Den 7-12.10 var gänget Jukka A. Lahtinen, Aarne Reunala, Seppo Neuvonen, Jukka Salokangas, Jari Helstola och Raisa Tanner. Den 12.10 kom William Welmala, Mikael Nordstöm och Matti Häppölä och stationen stängdes sedan den 19.10.

Natten den 17.8 flammade norrskenet över övärlden. Solens aktivitet är som högst nu och bjuder på granna skådespel. ©JE

Vädret

Vinter - sommar

Det blev isvinter i Skärgårdshavet men vid Signilskär (<https://www.smhi.se/data/oceanografi/havsis>) var det öppet. Vintern var normal enligt gamla goda tider. Januari - februari medeltemperaturen på Märket var cirka minus en grad (Bild 1). Mars var kall, på Märket var medeltemperaturen en grad och april likadant kall; medeltemperatur +2C. Lite värme kom runt första maj och från tolfte maj blev det vårtemperatur. Vintern hade normal regnmängd och den 16.2 kom 37 mm. Under mars-juni var det torrt, endast 111 mm i Jomalby. Sommaren var inte extremt het eller torr; på Märket steg temperatur knappt över 20 grader. Under våren var det mycket nordliga vindar (Bild 2).

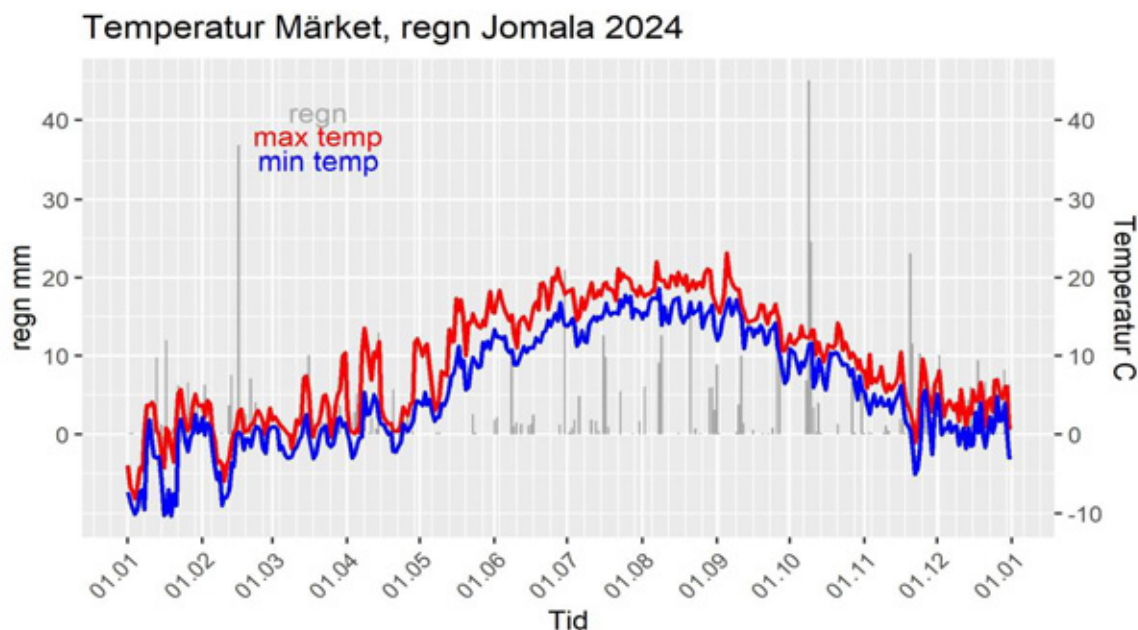

Bild 1 Vädret under året 2024, temperaturer från Märket, regn från Jomalby.

Höst

Hösten hade ganska normala regnmängder; i september – oktober var regnmängden 154 mm. Temperaturen var tämligen hög i september (+14c), och temperaturer var över det normala också i oktober med en medeltemperatur på +10C på Märket. Vindarna under september – oktober var tämligen svaga eller måttliga och kom mestadels från sydväst – sydöst (Bild 2).

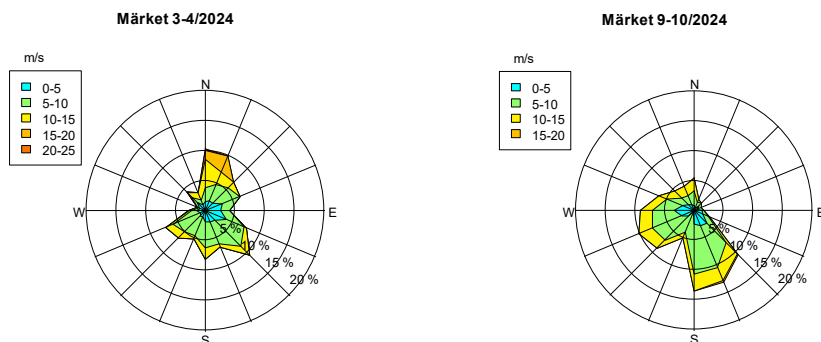

Bild 2 Märkets vindros, till vänster våren och höger höst. På våren var det hårda kalla vindar från nord, däremot var vindarna på hösten ovanligt mycket sydostliga.

Fågelobservationer

Våren

Signilskär var bemannad våren 2024 från den 28.3. till den 20.4. Cirka tusen individer lokala fåglar observerades i genomsnitt (Bild 3). Det var cirka 500 andfåglar dagligen, mestadels ejdrar och alfåglar. Nämnvärt är också 85 kustsnäppor den 16.4., ett stort antal på Signilskär. Jordugglan kom den 5.4. och häckade på Signilskär. Våren var kall och sen, men rödhake, gärdsmyg samt gråsparv var på plats redan i slutet av mars. Den första gransångaren syntes redan den 31.3. men nästa obs. gjordes först den 10.4. Svalorna kom inte före den 20.4.

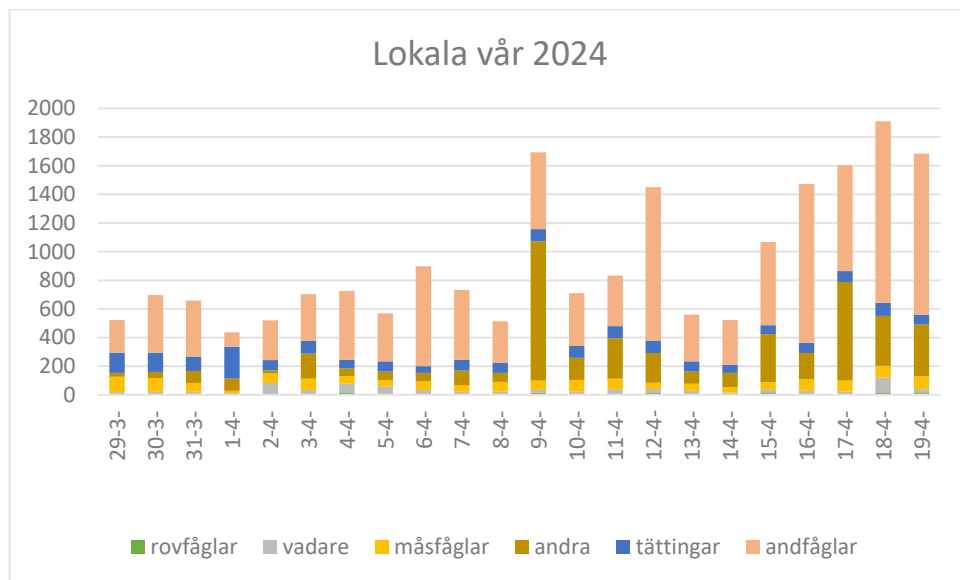
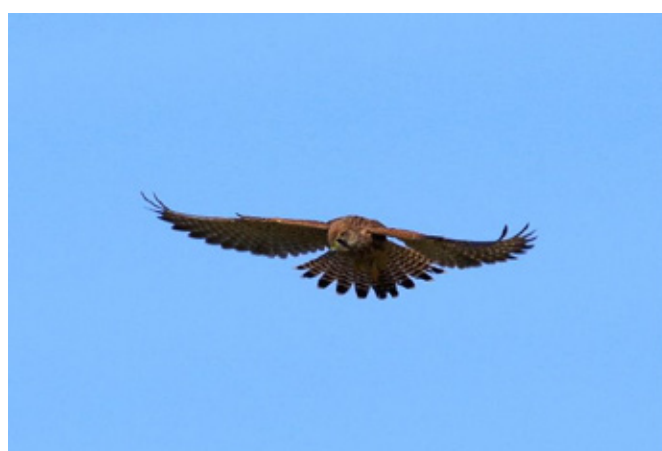
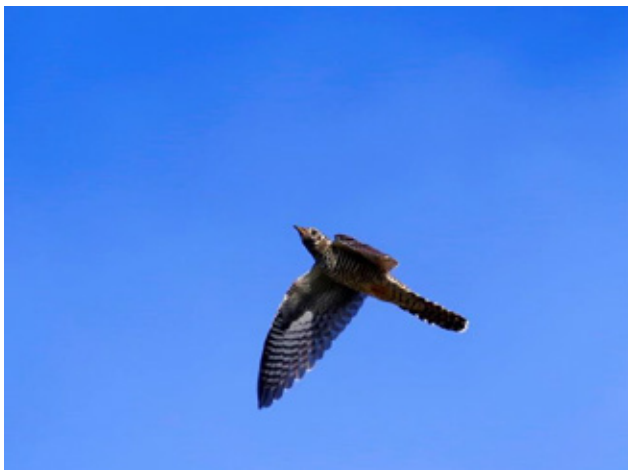

Bild 3 Lokala fåglar vår 2024

I medeltal observerades ca. 2 000 flyttfåglar per dag, av dem var 38 000 andfåglar (Bild 4). Flyttningen bestod av 20 900 sjöorrar, 5 700 alfåglar och 4 300 ejdrar. Den 6.4 flyttade 497 tordmular och 29.3. samt 30.3. tillsammans 981 kråkor och kajor. Sen var kråkfågelflyttningen över, kommande veckor tillsammans endast 500 individer. Den 16.4. och 19.4. var det mestadels sjöorrar och alfåglar som flyttade. Småfåglar var fåtaliga. Den 29.3. flyttande 71 snösparvar; under hela våren drygt 300 finkar. 127 tranor flyttade och 117 rovfåglar. Jämfört med hösten ser man en bråkdel av flyttfåglar på våren, förutom andfåglar. Och flytttriktningen är annorlunda, på våren är det mestadels sjöfåglar mot norr, i mindre skala andra fåglar österut.

Stilstudie av jagande tornfalk med väntande ungar borta vid Norrstu

I augusti (6.8.) flyttade den här göken över ön,

och i dungen vid Norrstu fixade en lövsångare fjädrarna

Den lilla ormbunken murruta, (*Asplenium-ruta muraria*) har sin enda kända åländska växtplats här på telegrafberget.

I hamnen hittades den granna och sirliga sävvårtbitaren

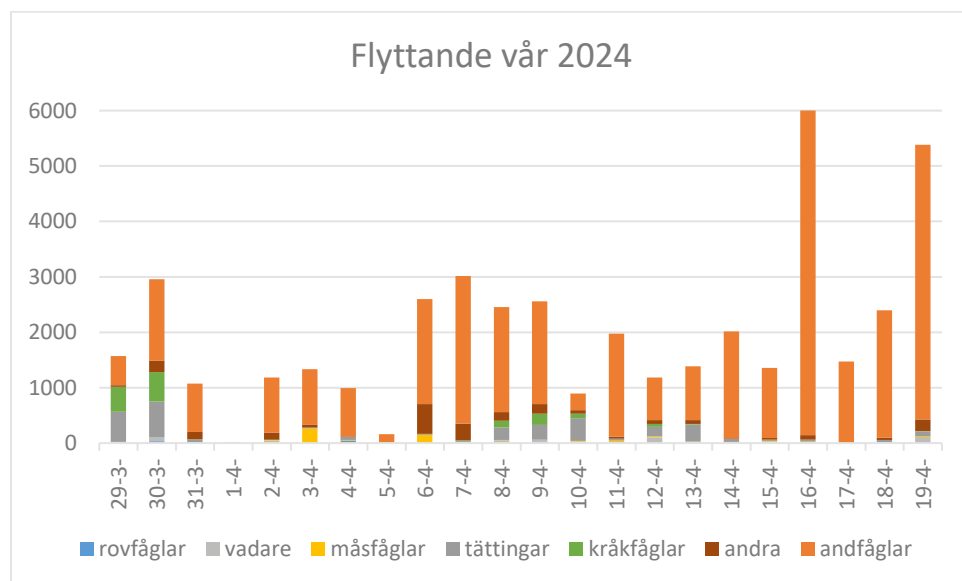

Bild 4 flyttande fåglar vår 2024

Sommaren

I mitten av juni gjordes några intressanta observationer. Tranparet hade två ungar med sig tiden 9.-10.6. Två tranor hade varit på plats redan från den 5.4. På samma sätt hade jordugglan varit på plats redan i april och i juni visade ugglan aggressivt beteendet för ensamma fågelskådare. Tornfalken var tillbaka och i augusti hade hanen ungarna med sig. I Signilskärs atlasruta har rapporterats 73 arter och rutan är utmärkt taxerad. Efter midsommaren räknades upp till 87 lokala vadare och 10 labbar. Som bäst 11 småspovar och 32 storspovar samt 22 gluttsnäppor visade att höstflyttningen redan var på gång. Den största summan lokala var den 28.6. med totalt 869 ind. Under juli var det lugnt och ingen större flyttning observerades. Lokala fåglar antecknades sparsamt, som högst 200 individer. Augustibesöket bestod av renovering, småsaker fixades och sensommarväder utnyttjades. Efter renoveringen hittades en flyttande röd glada 18.8. på väg mot väst.

I stället för att byta locklister på södra gaveln blev sjöbodens södra gavel renoverad och porten lite breddad. Listmaterialet finns kvar lagrat i sjöboden för kommande projekt.

En ny vattbräda monterades på bastun, men senare upptäcktes att taket läcker vid skorstenen....

©JE

Höst

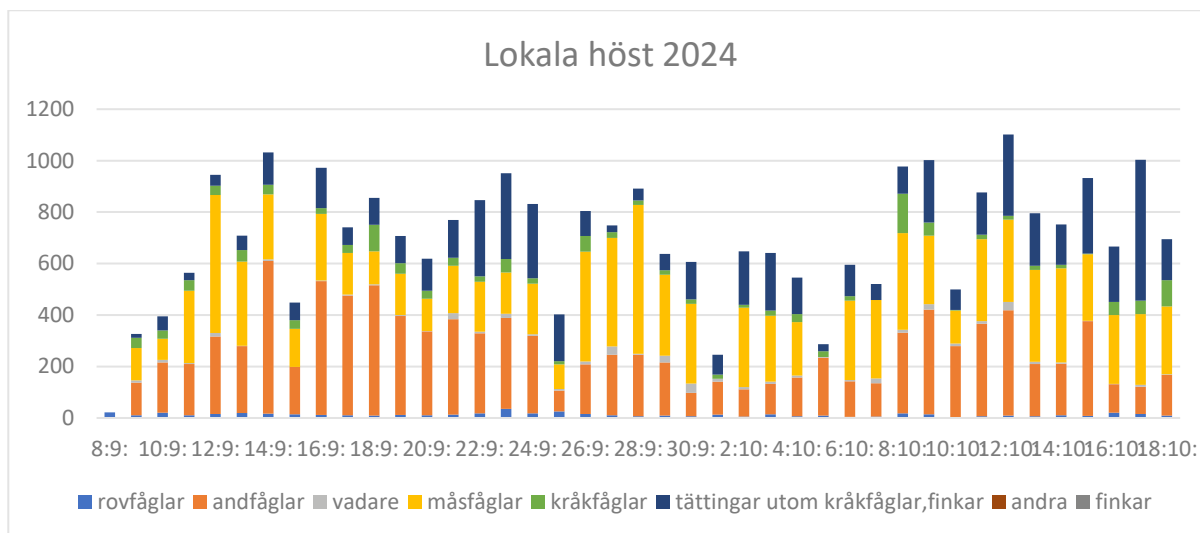

Bild 5: Lokala

På hösten var stationen bemannad oavbrutet från den 8.9 ända till 19.10. Ett långt, obrutet andra år i rad. Totalt observerades 181 tusen flyttfåglar (året innan 536). I september flyttade dagligen i medeltal 1 300 och i oktober 8 300 fåglar. Orsaken till mycket lägre siffror än året innan var sannolikt den varma hösten, sommarvärmen bara fortsatte och fortsatte. Flyttningen i större skala började först när stationen nästan stängdes, och en stor del av flyttningen skedde senare. Också bemanningen fortsatte året innan några dagar längre. Hösten hade inga invasionsarter, åtminstone före stationen stängdes.

Topplista för höstens flyttare är: kaja 101 234, obestämd småfågel 11 445 (mestadels bofinkar), kråka 9 575 obestämd fink 5 346, bofink 4 958, bläsand 4 361, obestämd andfågel 4 132 och ejder 4 042. Just ingen finkflyttning observerades och kråkfåglar var fåtaliga. Också duvor var fåtaliga, endast 1585 duvor observerades. Hoppas detta är bara en väder- och observationsperiodsfråga, inte en verklig förändring av fågelstammarna.

Dagligen observerades 305-1130 lokala fåglar (Bild 5) och 0-30 800 flyttare (Bild 6). Den livligaste flytt dagen var den 16.10. med 30 800 individer av vilka 26 849 var kajor och 1 898 kråkor. Den näst bästa flyttning dagen var den 13.10. med 21 970 av vilka 16 396 var kajor.

Andfåglar, lommar etc.

Totalt flyttade 1 575 lommar, av vilka storlommar utgjorde 678. Den bästa dagen var 28.9. med 241 individer. Totalt observerades 6 762 flyttande gäss, den bästa dagen var den 8.10. med 1 714 individer av vilka 1 215 var vitkindade gäss. Bläsand (4 631) och ejder (4 042) var änder som flyttade i större skala. 1 907 skarvar var på väg till övervintringsområdena.

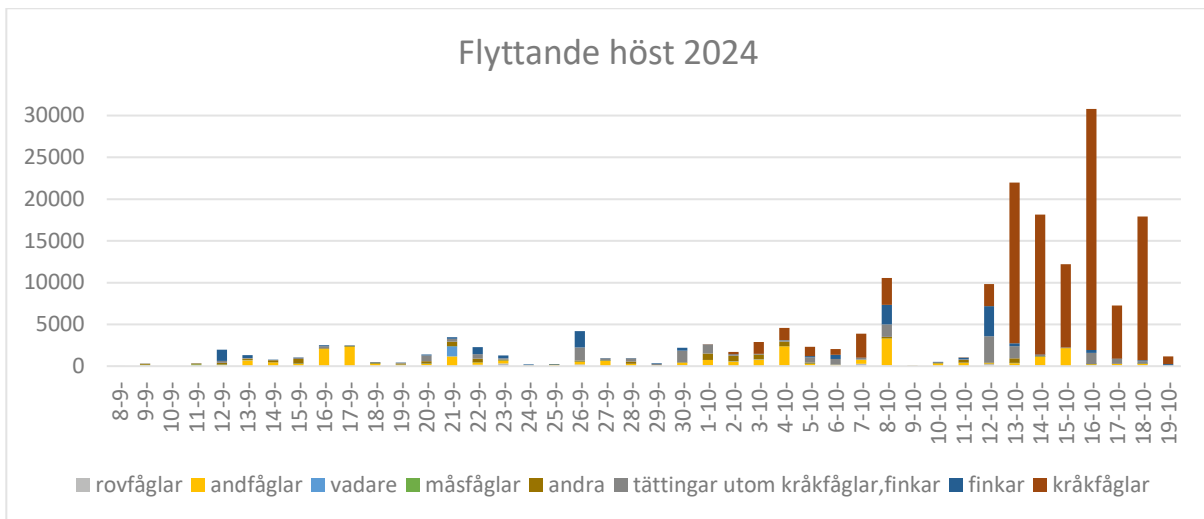

Bild 6: Höstflyttning på Signilskär 2024.

Rovfåglar

3 088 rovfåglar observerades, hälften av året innan (6 162), av vilka 1 669 var sparvhökar och 899 ormvråkar. Blå kärrhök var den tredje vanligaste arten med 290 individer. Rovfågelflyttningen hade flera toppar, den första 22.-23.9., den andra 26.9., sen höstens topp den 7.10 (310 ind.) och ännu 12.10 med 252 individer. Sista bivråken flyttade 19.9, en brun glada 24.9. samt 26.9 och tre pilgrimsfalkar samt två kungsörnar var säkert dagens höjdare.

I september är rovfågelflyttningen i gång. Som sparvhöken här den 5.9.

© JE

Vadare

1 721 vadare flyttade under höstbemanningen, den talrikaste arten var trana (1 3941) samt ljungpipare (65). Den 21.9. flyttade 1 193 tranor men annars var dagsumman under ett hundra. Totalsumman lokala vadare var 627, de största dagsummorna den 29.9. med 36 ind. och den 11.10. med 32, men mot slutet av perioden under tio.

Måsfåglar och alkor

Tio tusen trehundra lokala måsfåglar observerades, av vilka 7 830 fiskmå, 1650 obestämd trut, 126 silltrut, tre dvärgmåsar och den sista labben den 1.10. Samma dag flyttade 46 tobisgrisslor och 51 tordmular.

Duvor

Duvor syntes i små mängder, 1 585 tusen individer. Året innan flyttade över 11 tusen individer. Bästa dagen var den 1.10 med 504 ringduvor. Ovanlig vindriktning (sydost) kan styra flyttningen bort från Signilskär, ofta flyttar duvorna högt över havet söder om Signilskär.

Ugglor och hackspettar

Sex lokala och 36 flyttande större hackspettar noterades. Ingen vandring var på gång. Troligen det andra bra kottåret som bromsade rörelsen på hösten. En jorduggla flyttade under hösten och en individ av vardera hök-, jord- samt hornuggla observerades. Det blev ingen ugglevandring denna höst.

Tättingar

Höstens flyttning var tämligen lugn. Summan av alla tättingar nådde 144 800. Av detta utgjorde kajor 70%. Summan finkar var endast 13 900; ett antal som kan ses i en stor flock. Som helhet inträffade den livligaste flyttningen då kajorna flyttade den 13.-18.10. Stationen stängdes 19.10, så den livligaste flyttningen var på kommande då. Året innan var toppen redan så tidigt som den 23.-25.9.2023

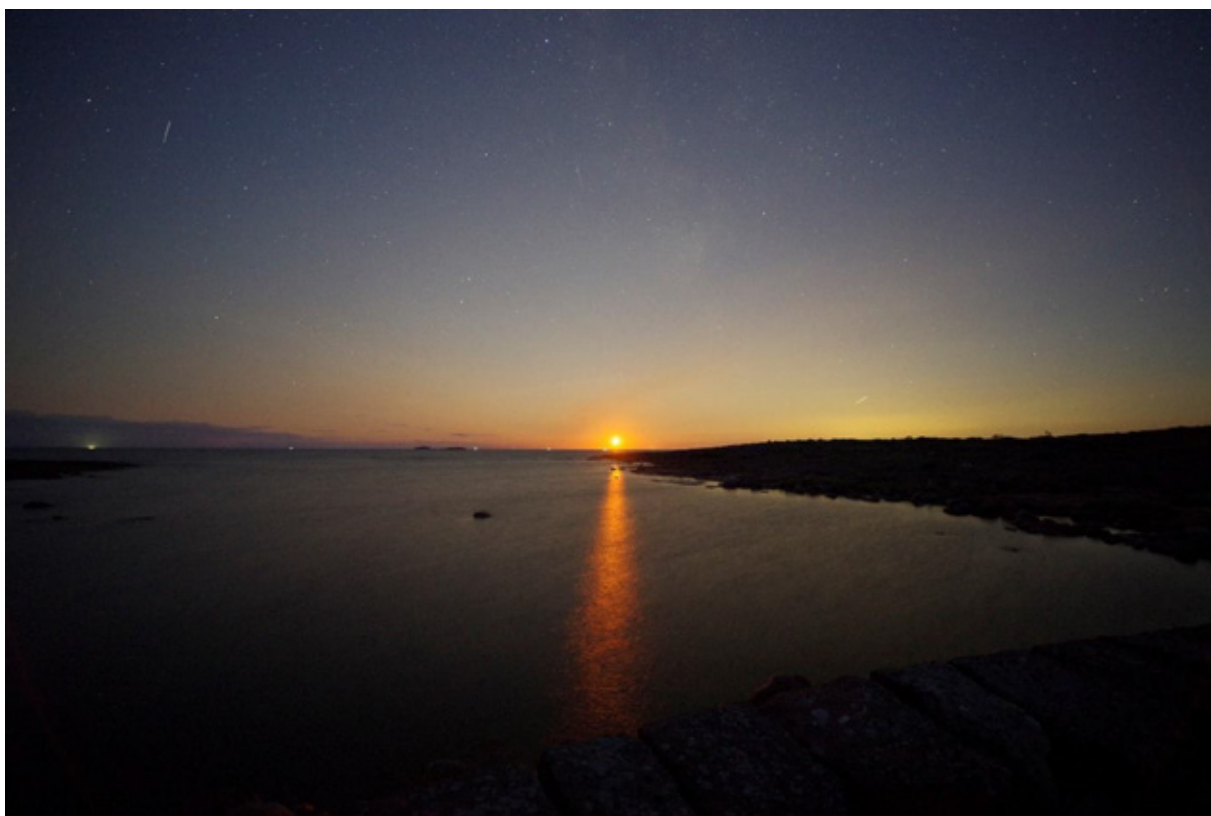
Antalet lokala fåglar varierade mellan 400 och 1100 individer. Antalet varierade och bestod mestadels av and- och måsfåglar. Stora samlingar av tättingar observerades inte. Den 16.10. 360 talgoxar samt 8.10 150 kungsfåglar och 7.10 150 kråkor som bäst visar hur små mängder tättingar som stannade på holmen.

Den 12.-18.10, flyttade 91 tusen kajor, samtidigt 8 400 kråkor och 262 råkor. Finkarna hade den livligaste flyttningen den 12.10 med summan 3 622. Stararna hade livlig flyttning den 13.10 med 500 individer. Korsnäbbar vandrade inte, höstens summa blev 95 individer. Den enda Carduelis art som rikligt flyttade var grönsiskan. Höstens summa blev 1 854.

Arter som observerades sparsamt flyttande eller lokalt var bland annat spetsbergsgås (4 ind.), bergand (1), salskrake (1), brunglada (2), kungsörn (3), pilgrimsfalk (7), småfläckig sumphöna (1), rödspov (2), större piplärka(3), rödstrupig piplärka (3), dvärgsparv (1) och lappsparv (4).

Det var länge sedan en lika bra bemanning var på Signilskär på våren. Vårflyttningen visar hur andfåglar flyger mot norr över Signilskärs fjärden och observationerna kompletterar observationer från Styringsudden. Med nuvarande vintrar inträffar flyttningen på hösten senare och startar tidigare på våren. Då detta skrevs 24.2.2025 har redan tofsviporna kommit till Egentliga Finland!

Vi tackar alla observatörer, speciellt långliggaren Antti Below, ringmärkare och andra som på olika sätt hjälpt till i verksamheten och önskar alla hjärtligt välkomna åter!

Månuppgång över Ålands hav den 17.8. Notera strecken på natthimlen bland stjärnorna. Vår tids förorening av natthimlen: Satelliter

Kl.21.23 passerar MS Eckerö i söder under den stigande fullmånen

©JE

Signilskär 2024

Ringmärkare	antal	dygn
William Velmala	865	7
Petri Puolakka	267	6
Antti Ruhanen	73	5
Markku Mikkola-Roos	46	2
Salattu	24	1
Juha Salin	12	4

1287

Kungsfågelsångare; ringmärkt på Signilskär (foto Villiam Velmala)

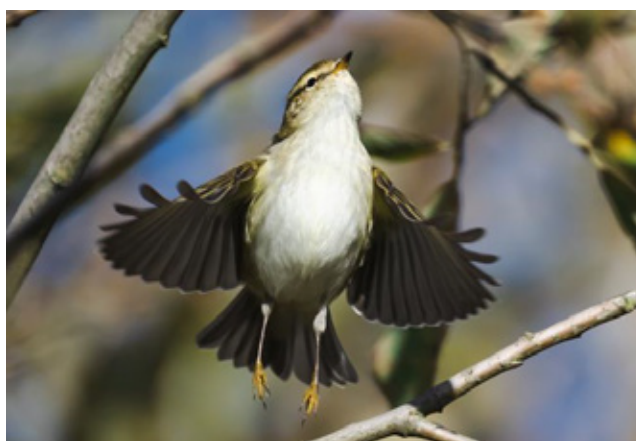
Antal ringmärkta fåglar

Art		Antal
PARMAJ	Talgoxe	327
REGREG	Kungsfågel	314
PARCAE	Blåmes	156
ERIRUB	Rödhake	148
FRICOE	Bofink	44
ACCNIS	Sparvhök	41
CARMEA	Gråsiska	40
FRIMON	Bergfink	37
TROTRO	Gärdsmyg	30
TURMER	Koltrast	25
TURPHI	Taltrast	24
SYLATR	Svarthätta	21
CERFAM	Trädkrypare	15
PRUMOD	Järnsparv	10
TURILI	Rödvingetrast	9
CARSPI	Grönsiska	8
PHYCOL	Gransångare	8
ACCGEN	Duvhök	5
EMBSCH	Sävparv	4
DENMAJ	Större hackspett	4
PHYPRO	Kungsfågelsångare	3
EMBCIT	Gulspurv	3
CARCHL	Grönfink	2
SYLCUR	Ärtsångare	2
PHOPHO	Rödstjärt	2
TETRIX	Orre	1
PARATE	Svartmes	1
TURPIL	Björktrast	1
SYLBOR	Trädgårdssångare	1
CARCAR	Steglits	1

1287

Orrar på Signilskär (foto Mikael Nordström)

Taigasångare (foto Ralf Ekqvist)

Redovisning av årets art 2024

Silltruten var årets art i Finland. Dess population har minskat i Finland och Birdlife ville göra en kartläggning på hur stor Finlands nuvarande population är. Denna kartläggning gjordes i hela Finland här kommer lite statistik över resultatet.

År 2024 bekräftades ungefär lika många atlasrutor på Åland (ca 20) som i den föregående atlasen 2010. Det finns dock inga tillförlitliga uppgifter om populationsutvecklingen på Åland, eftersom det inte inkom några egentliga rapporter om måsar under åren 2003 och 2013.

Nu åskådliggjordes antalet par utifrån enskilda observationer som hämtats från Tiira-datasystemet, där överlappningar och icke-häckning avlägsnades. Kärnan i materialet utgjordes av Antti Halkas observationer (477 par) på norra och västra Åland samt Markku Mikkola-Roos observationer i Föglö IBA-område (50 par).

Den mest anmärkningsvärda upptäckten av de åländska resultaten var den stora kolonin på Rannörarna i Saltviks ytterskärgård. Det finns inga exakta uppgifter om när Rannörarna koloni uppstod. I 1986–89 års fågelatlas tillkännagavs en "möjlig" häckning, men i nästa atlas 2006–10 var häckningen "säker". Nu är antalet par i Rannörarna, 250–300, lika stort som antalet par i Kallas i Mellersta Österbotten. Sådana här stora samhällen har tidigare rapporterats i Finland endast i finska vikens östra havsviks nationalpark, men nuförtiden inte heller därifrån.

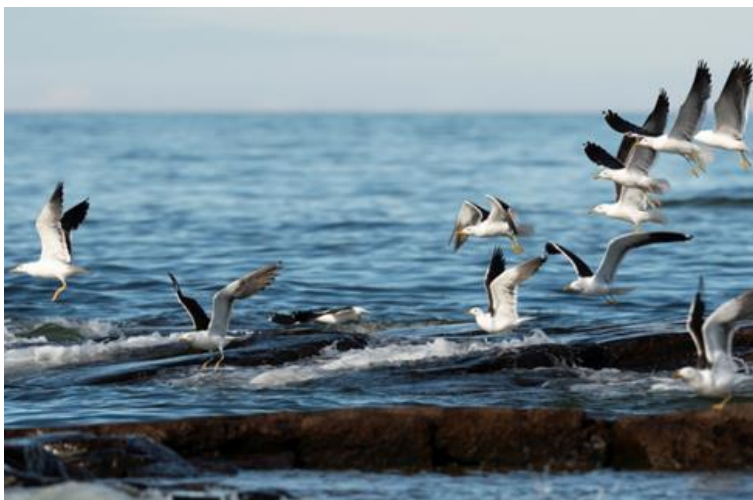

Silltrutar på Rannörarna (foto Ralf Ekqvist)

Tabell 1. BirdLife Finlands medlemsförbunds uppskattningar av antalet par av häckande silltrutar i sina verksamhetsområden åren 2003, 2013 och 2024, den procentuella förändringen av stammen 2013 jämfört med 2024 och den procentuella förändringen av antalet par i de återstående inventeringsobjekten 2013 - 2024 (siffrorna inom parentes är osäkra) och det genomsnittliga antalet ungar i material med minst 5 inventeringsobjekt.

Yhdistys & vastaava <i>Local bird association</i>	Uppskattning av stammen 2003	Uppskattning av stammen 2013	Uppskattning av stammen 2024	Förändring 2013 vs. 2024	Jämförelse från samma ställen 2013 vs. 2024	Medeltal av flygda ungar n = antal kolonier
Kemi-Tornio Juha Ylimaunu	22	43	36	-16 %	-26 %	
Pohjois-Pohjanmaa Kalevi Hirvonen	320	260	67	-74 %	-71 %	
Keski-Pohjanmaa Juhani Hannila ym.	1310	1320	700	-47 %	-43 %	
Merenkurkku Olli Autio	1050	650	260	-60 %	-47 %	
Suupohja Jukka Koskelainen	(n. 70)	105	95	-10 %	-39 %	0,33 n = 13
Pori Kimmo Nuotio	872	750	450	-40 %	-39 %	0,32 n = 32
Rauma Seppo Kivislahti	76	71	37	-48 %	-46 %	
Varsinais-Suomi Suvi Riihiluoma	(500)	..	570	..	-16 %	0,67 n = 8
Ahvenanmaa Johan Ekholm	(300)	..	800	..		
Länsi-Uusimaa Matti Luostarinen ym.	200	250	145	-42 %		
Porvoo Arto Juvonen	(n. 40)	n. 30	14	-53 %	-64 %	0,67 n = 5
Kymenlaakso Eetu Paljakka	910	600	160	-73 %	-75 %	0,62 n = 10
Rannikko yhteensä <i>Coastal, total</i>	5670	4569	3334	-27 %		
Lappi Ismo Kreivi	10	10	(20)	..	-50 %	
Kuusamo Jyrki Mäkelä	(80)	(65)	80	..		
Kainuu Pekka Helo	(225)	(150)	130	-13 %		

Pohjois-Savo Eelis Rissanen	450	(400)	200	..	-32 %	
Etelä-Savo Risto Juvaste	450	346	285	-18 %	-16 %	0,55 n = 8
Pohjois-Karjala Risto Juvaste	255	232	169	-27 %	-36 %	0,22 n = 19
Etelä Karjala Klaus Jernström	130	162	115	-29 %	-31 %	
Keski-Suomi Kimmo Tuikka	487	390	275	-30 %		
Suomenselkä Jouko Pihlainen	240	130	70	-46 %	-64 %	
Pirkanmaa Eero Peltonen	435	421	210	-50 %	-43 %	0,17 n = 6
Päijät-Häme Olli Jouppila	183	263	192	-27 %	-13 %	0,13 n = 16
Kanta-Häme Aki Aintila	85	95	70	-26 %	-49 %	0,08 n = 19
Lounais-Häme Marko Järvenpää	3	5	3	-40 %		
Lohjan seutu Jan Södersved	18	22	27	+23 %	-17 %	0,04 n = 10
Raasepori Risto Willamo	..	50	28	-44 %	-47 %	
Sisämaa yhteensä <i>Inland, total</i>	3120	2742	1874	-32 %		
Koko maa yhteensä <i>Whole country</i>	8790	7311	5208	-29 %		

Silltrutar vid Rannö (foto Ralf Ekqvist)

Vitryggig hackspett (*Dendrocopos leucotos*)

Kort sammanställning av vitryggig hackspett, populationsutveckling i Brändö 1994 – 2025.

Var och besökte kompisen Börje i Jurmo den 13 mars 1994. Vi satt och drack en kopp kaffe när det dök upp en hackspett vid Börjes matning, reagerade inte med detsamma, tog den för en vanlig större hackspett, men efter ett tag insåg vi att det var en hane av vitryggig hackspett.

Vi hade gott om tid att kolla i fågelboken och tog även några bilder. Enligt Göran Andersson var det förmodligen den första bekräftade observationen av Vitryggig hackspett på Åland.

(Foto Jouko Högmander)

Vitryggen i Jurmo höll till i byn ännu i början av april, syntes ofta tillsammans med en Större hackspett enligt Börje.

Den 11 april 1994 observerade jag ett par vitryggar i Brändö by, i ett kärr mitt i byn, dessa var tillsammans med en större hackspett och ett par gråspett. Såg sen den 12 / 14 april ett par vitryggar på östra sidan Brändö hemlandet, kanske var det samma par som jag såg i byn någon dag innan?

Det var ett ganska kraftigt inflöde av vitryggar österifrån kring den här tiden. Enligt Seppo Havisto hade det observerats över 150 ex av icke ringmärkta fåglar – vilket indikerar att det var fåglar österifrån, eftersom de flesta fåglar som var kläckta i Finland var ringmärkta som bo ungar.

Följande notering av "eventuella" Vitryggig hackspett som jag gjort är från 1.10.2002. Observerade två hackspettar på hög höjd som kom flygande från NO med stadig kurs västerut. Jag har noterat att det "troligen" var vitryggar? men i dag med större erfarenhet av vitryggig hackspett så är jag ganska säker på att det var just sådana.

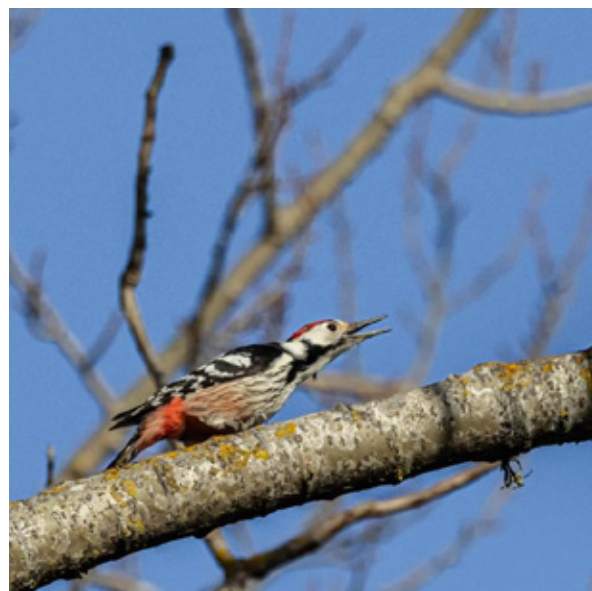
Inventering av vitryggiga hackspetts revir i Brändö skärgård (foto Jouko Högmander)

Sen tar det ända till 17.1.2009 tills jag ser vitryggig hackspett igen.

Efter det någon sporadisk observation under de följande åren.

2016 har jag noterat vitryggen under fem olika tillfällen från Jurmo, Brändö och Baggholma. Åren fram till 2020 följer ungefär samma mönster från två upp till ett tiotal observationer per år.

Under 2020 ökade observationerna märkbart, noterat fåglar på ett tiotal olika platser från Jurmo och söderut till Brändö Söderholmen.

Vitryggig hane (foto Jouko Högmänder)

På just nämnda Söderholmen observerade vi den 2.6.2020 en adult hona och två årsungar, den 3.6.2020 såg jag en hane vitrygg som matade en nyss utflugun unge på hemlandet.

Från 2021 har jag noterat vitryggar från ett tiotal lokaler från Åva och söderut till Baggholma. Tre av dessa observationer gäller par i lämplig biotop, en obs avser en hane som matar en utflugun unge (samma plats där jag observerade samma beteende förra året)

Under 2022 har jag noterat en svag ökning av observationer från föregående år. Har rapporterat vitryggar vid 25 olika tillfällen. På 6 observationer har det varit fler än en fågel samtidigt, hanen från de två föregående åren födosöker med årsunge bara några tiotal meter från där jag såg dem i fjol. Två observationer gäller adulta fåglar i sällskap med årsunge. En observation gäller tre adulta fåglar den 24.4 2022 där det är revirförsvar på gång, honan flyger in i bohål och två hanar "fajtas" utanför i en närliggande al (bohålet var också i en död al)

Under 2023 är det åter en ökning, jämfört med föregående år av antalet rapporter av vitryggig hackspett i Brändö. Drygt 30 rapporter, inklusive fåglarna vi såg under inventeringen.

Jukka Tobiasson, Jouko Högmänder och undertecknande gjorde i månadsskiftet mars/april en mer organiserad inventering av vitryggarna, på grund av isläget var det bara möjligt att inventera de områden som gick att nå landvägen.

Inventeringen genomfördes 31.3 / 2.4. 2023 metodiken gick ut på att besöka lämpliga biotoper och att där spela upp vitryggarnas lockläte samt trumning (attrapp) under dessa två dagar lockade vi fram fem (5) par väl spridda över kommunen, från Åva i norr till Torsholma i söder, utöver dessa par så observerade vi tre (3) ensamma hanar. I början av juni besökte Jouko och undertecknande Brändö Söderholmen där vi observerade en adult samt två juvenila vitryggar. Samma dag besökte vi även Torsholma Härholm där vi efter ca dryga timmen kunde konstatera att vi såg en hybrid mellan vitrygg och större hackspett.

Under 2024 fortsatte vi inventeringen av vitryggar mellan den 10/12 april, vi hittade tre (3) nya par samt två (2) ensamma hanar i norra Brändö. Metoden var samma som föregående år.

Utöver de vitryggar vi hittade under inventeringen så rapporterade Markku Nevalainen från Fiskö i början av juni 2024 om en hane åtföljd av två juvenila fåglar som födosökte på hans tomt, senare samma dag en hona och en juvenil.

Sen finns en muntlig observation som gjordes i samband med Havsörns inventering, av ett par vitryggar som besökte bohål på en holme i NW Brändö.

Torsten Stjernberg meddelade mig om ett par vitryggar som besökte bohål på en holme i Björkö Kumlinge, som han observerade under örninventering.

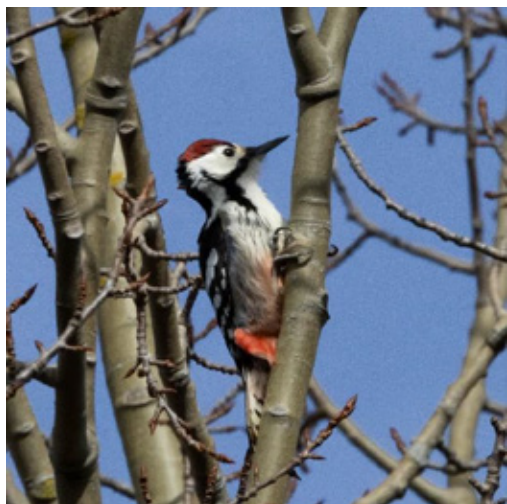
Fick en bild av en vitryggig hackspett av Camilla Doms, som hon tagit vid familjens sommarstuga i Korsö, omgivningen är helt klart en lämplig biotop för vitrygg, så det tyder på ett revir som vi inte besökt under inventeringen.

Utifrån de observationer och inventeringar som vi har genomfört samt hur stor del av Brändö kommun som vi har kollat – ca 1/3 av lämpliga biotoper så bedömer vi att en population på ca 20 par är fullt möjligt.

Anledningen till Vitryggiga hackspettens framgång i Brändö beror till stor del på att hela kommunen utom Jurmo och Åva är lövskogsmark. Igenväxande åker, betesmarker ganska mycket försumpade lövskogar med mycket dött och döende lövträd, björk, al, sälg och asp.

Vad vi lagt märke till under de inventeringar vi har gjort är att många vitryggar har varit i och nära bestånd med grövre aspar, som finns insprängda lite överallt i övrig lövskog.

Tommy Pettersson Brändö Borkenholm 23.02.2025

Några till dokumentationsbilder på de Vitryggiga hackspettarna på Brändö (foto Jouko Högmänder)

Vi Ådor skådar, njuter och trivs

År 2018 bildade en grupp kvinnor nätverket Ådorna, en grupp för fågelintresserat kvinnfolk – utan karlar. Det hade upplevts bland en del kvinnor som tröskeln var hög in i Fågelskyddsföreningens träffar. Vi kvinnor frågar för mycket och låter kanske ibland för mycket. Därav bildades gruppen Ådorna.

Kiki Alberius-Forsman längst fram i mitten omgiven av "Ådorna"

Initiativtagare var Kiki Alberius-Forsman som blev fågelintresserad en gång under förra seklet när Göran Andersson hänfördes av flockar av sidensvansar utanför Ålands radio och visade dem för henne.

Det var en helt ny värld som öppnades för mig, säger hon. Senare på Nya Åland, 2010, övertalade hon Anki Johansson att skriva "Fågelrutor" med en enkel beskrivning av en fågelart per vecka. De blev mycket omtyckta av läsarna och inte mindre än etthundra arter presenterades. Text och bilder utgjorde senare grunden till en bok, "Ankis fågelbok för vanligt folk", också den populär.

Via radioprogrammet Naturmorgon i Sveriges Radios P1 hörde Kiki om "Rapphönan", ett fristående nationellt nätverk för tjejer som skådar fågel och tyckte det skulle vara en god idé för åländskor att bilda något liknande. Som tur var nappade genast Anki på idén. Så hösten 2018 var vi i gång. Vi funkade som ett nätverk, håller bara kontakt via Facebook. Vi vill inte ha några protokoll eller revisorssuppleanter, säger Kiki. Bara gå ut och skåda tillsammans.

Tupisk upprådning av skådning vid Gottby åkrarna

Sedan dess har vi lärt oss oändligt mycket av varandra. Vi har olika kompetenser gällande vad vi ser, hör och förstår oss på. En del har bra sinne för fågelsång, andra ser nästan allt utan kikare, deras syn är perfekt, andra igen känner till hur apparna Merlin och Fågelguiden fungerar. Tillsammans vägleder vi varandra in i fågelskådningens fantastiska värld, dess mångfald och upplevelser.

Jag själv hade skådat fåglar på egen hand sedan början av 1990-talet. Då köpte jag min första fågelbok. Då började jag pricka i vad jag såg. Kom till en punkt, cirka tio år senare, då kikare och tubkikare införskaffades för att komma vidare. En ny värld av fåglar visade sig, jag började se på håll och började lyssna till fågelsången för att lära mig känna igen fåglar på sången. (Det är fortfarande mycket svårt tycker jag, min "silikonhjärna" kan inte lägga sången på minnet.)

Carita Holmén och Anki Johansson

Nästa steg, vid en ålder av 45 år, var att delta i en av Fågelskyddsföreningens vandringar, men tyvärr blev mina frågor obesvarade och jag fick känslan att jag helt enkelt var för okunnig. Så jag längtade verkligen efter en grupp som förstod mig och mina frågor, och så ser jag, troligen på Facebook, att en grupp kvinnor skulle skåda fåglar. Jag tog chansen direkt och oj, vilket trevligt mottagande jag fick! Där fick jag svaren på min nyfikenhet. Där fann jag mina likasinnade, naturintresserade som samtidigt som man fågelskådar, så umgås man, njuter av allt vad just den dagen ger, om det så bara är en hop gråsparvar som hoppar omkring eller om det är fiskgjusen som tar fisken rakt framför oss. Med åren har det blivit oerhört många fina upplevelser och oändligt mycket vänskap.

Ådorna växte snabbt. Nu är vi över 70-talet medlemmar i Facebookgruppen, berättar Kiki Alberius-Forsman. Men vi brukar bara vara mellan fem och tio på utflykterna.

För mig är det i första hand skönhetsupplevelsena jag tycker om. Vad Gud måste haft skoj när hen skapade fåglarna, tänk bara en trana, helt grå och stor med en röd rand på pannan ... och så uppskattar jag att komma ut i naturen, det magiska mötet öga mot öga med en fågel och den trivsamma gemenskapen med de andra tjejerna.

När sedan det helt fågelfanatiska organisationssnillet Carita Holmén anslöt till gruppen blev träffarna alltid lyckade, konstaterar Kiki.

Jag vill till slut berätta om några särskilda fågelupplevelser betytt mycket för mig, vissa är tillsammans med Ådorna, andra under ensamma skådningar jag gjort.

- En dimmig dag då knappt fåglar flyger eller låter och allt är stilla. En i gänget hade just berättat om sorgen efter en persons bortgång och från ingenstans kommer tre ägretthägrar seglandes ut ur dimman, extremt vackert flygande och ser ut som tre änglar.
- Vi står och spanar vid Svibyvik och fiskgjusen kommer och visar sig i sin prakt och grabbar tag i en fisk från viken
- Såg på Fågelskådarsidan att det setts en blåkråka på Lappo. Jobbade på m/s Alfågeln då, när jag ser inlägget på Fb. Blir helt ivrig. Lånar en kikare från bryggan, hinner iland en timme på Lappo, går helt spontant ut och bara hoppas på att få se den och där på en lyktstolpe sitter den helt i allsköns ro i solnedgången.
- Jag hade gjort en privat resa till Hjälstavik och en resa med Ådorna till samma plats för att få se skäggesen och kammatt noll. Senare är vi vid norra Torpfjärden och spanar en tidig vår i soluppgången och har en makalös tur att Anki Johansson är med och det vimlar av olika snäppor och så helt plötsligt säger Anki. "Tyst, det är skäggesar här" och så kommer en fram för att visa sig och lika fort försvinna igen. Men nu har jag fått se den.
- Utflykten till Kökar hösten 2024 för att se tornfalkar. Ådorna tog sig dit för att skåda tornfalkar som påstods finnas gott av i september. Och först såg vi en, så en till och så gick det på under hela besöket. De var överallt. Till slut hade vi sett cirka 50 tornfalkar.
- En dag under min arbetsvecka på sjön fick jag information om att det setts en hökuggla vid Gripen vid Järsövägen, söder om Mariehamn. Kvällen jag skulle gå av frågade köksmästaren om jag kunde stanna för det hade blivit ett sjukdomsfall. Hans blick var storögd, då jag svarade: "Jag kan inte

stanna, jag skall spana in en hökuggla, jag kan komma på jobb om två dagar”. Väl hemma gick jag på span i minus 14 grader, vackert vinterväder och spanade i två timmar fram och tillbaka efter ugglan. Då jag fått nog, gick jag till bilen, moloken, och väl vid bilen såg jag en ”dunig liten koltrast” flyga. Tänkte, vilken märklig koltrast, spanar in den ”duniga koltrasten” där den satt sig, och där uppenbarade sig hökugglan. Ojoj vad liten den var! Har alltid trott ugglor är stora som berguvar. Ja, alltid lär man sig något nytt!

Andra saker vi gjort tillsammans är fågelsångskurs, holkmålning, fikat på café, haft Gigi Sahlstrand som guide i Hjälstavik, fågelboksbytardag, besökt Koxnan och Stora båtskären, varit till Kobba klintar och Kökar och så förstås runt omkring på fasta Åland.

Vad väntar oss 2025?

Under holkmålningen vi hade i januari spånades datum och förslag.

Det blev följande:

Spaningar i närregionen Mariehamn och Jomala som tidigare.

Utflykt till Brändö för att söka efter vittryggiga hackspetten, med lokalguide.

Lyssna på härmsångaren och andra sångfåglar i juni i Lemland.

Utflykt till Sund för att försöka se storlommen.

Text och foton

Carita Holmén och Kiki Alberius-Forsman.

Stäpphök (foto Ville Veikko Salonen)

Stadgar

§1

Ålands fågelskyddsförening, vars hemort är Mariehamn, har till uppgift att arbeta för utforskandet av Ålands fågelfauna samt att verka för skydd av de fågelarter vilka inom landskapet äro fridlysta eller eljest i behov av skydd. Föreningen skall även arbeta för att bland allmänheten väcka och underhålla intresset för fågelfaunan och för skydd för de miljöer fåglarna äro beroende av. Sina syften förverkligar föreningen genom att utöva upplysnings- och publiceringsverksamhet samt genom att anordna möten och exkursioner m.m. dylikt.

§2

Till medlem i föreningen kan antagas varje för föreningens strävanden intresserad fysisk eller juridisk person, som av styrelsen godkändes. Till hedersmedlem kan årsmötet, på förslag av styrelsen, utse person som på ett framgångsrikt sätt främjat föreningens syften. Hedersmedlem erlägger ingen avgift. Föreningen kan även ha understödjande medlemmar, erlägger en större avgift enligt särskild överenskommelse. Medlem erlägger en årlig avgift, som för ett år i gången fastställs av årsmötet.

§3

Medlemmar kunna sammansluta sig till lokala föreningar eller sektioner, i överensstämmelse med föreningens stadgar och syften. Lokal förening eller sektion äger rätt att fastställa egen årsavgift för sina medlemmar samt inneha egna stadgar, vilka godkänts av föreningens årsmöte

§4

Föreningens angelägenheter handhas av styrelsen, som består av ordförande samt fyra medlemmar och en ersättare, vilka för ett år i gången utses av årsmötet. För ett år i gången utses av årsmötet även två revisorer och en ersättare.

Styrelsen utser inom sig viceordförande, kassör och sekreterare. Därest någon av de vid årsmötet närvarande medlemmar så påyrkar, sker val av styrelse och revisorer med slutna röstsedlar. I händelse att rösterna faller lika skall lottning tillgripas då det gäller val, i andra fall är ordförandes röst avgörande.

§5

Styrelsen åligger att handha föreningens angelägenheter samt att ombesörja övriga densamma ombetrodda ärenden. Styrelsen är beslutförför om tre av dess medlemmar på kallelse av ordförande eller vid hinder för denna av viceordföranden, är närvarande vid styrelsemötet.

§6

Föreningsräkenskaper avslutas per kalenderår och bör överlämnas till revisorerna inom januari månad.

§7

Föreningens namn tecknas av ordförande eller vid förfall för denne av viceordföranden, och kontra signeras av sekreteraren eller kassören.

§8

Kallelse till föreningsmöten sker genom annons i en på orten allmänt utkommande dagstidningar, senast fem dagar före mötesdagen. På samma sätt delgives styrelsen övriga tillkännagivanden

§9

Föreningens årsmöte bör hållas före mars månads utgång och extra möte då styrelsen så anser, eller minst tio medlemmar skriftligen därom anhåller hos styrelsen. Vid extra möte må endast de i möteskallelsen nämnda frågorna leda till beslut. Vid årsmötet behandlas följande ärenden:

1. Val av mötesordförande, sekreterare, och två protokolljusterare.
2. Konstatera hurvida mötet är stadgeenligt sammankallat
3. Föredrages för godkännande styrelsens verksamhetsberättelse
4. Föredrages för godkännande och fastställande föreningens bokslut samt delgives revisorernas utlåtande.
5. Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen
6. Fastställande av medlemsavgift för innevarande verksamhetsår
7. Val av styrelse och revisorer
8. Frågor som styrelsen framlägges
9. Frågor som av medlemmar skriftligen, senast två veckor före mötet framställts till styrelsen med anhållan om behandling vid årsmötet
10. Övriga vid mötet väckta frågor

§10

Föreningen är berättigad att motta donationer och testamenten

§11

Ändringar av stadgarna eller förslag angående föreningens upplösning skall avgöras av två föreningsmöten, varemellan minst 2 veckors tid förflutit. Beträffande ändring av stadgarna och föreningens upplösning erfordras vid vardera mötet minst $\frac{3}{4}$ röstmajoritet

§12

I händelse av föreningens upplösning, skall dess tillgångar överlämnas till Ålands landskapsstyrelse och användas för främjande av naturskydd inom landskapet Åland.

§13

I fall som icke förutses i dessa stadgar skall lagen om föreningar gälla
Stadgarna godkända av Justitieministeriet 3.9.1979

Åland fågelskydds förening r.f. grundades 30 mars 1927 och bedriver bland annat ringmärknings och observationsverksamhet vid fågelstationerna Lågskär och Signilskär.

Småskrake hona ringmärkt på Lågskär (foto Lågskärs fågelstation)

Näbben mot vinden; skrattmåsar och skröntärnor i skydd för vinden (foto Johan Ekholm)

Sångsvan (foto Johan Ekholm)

Större strandpipare (foto Johan Ekholm)

ÅLANDS FÅGELSKYDDSFÖRENING